

Brodovi JRM prevozili su na Dan borca građane do kupališta Jadrija

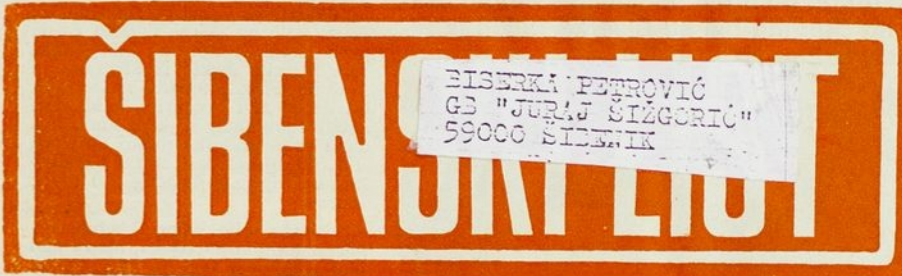
Svečano proslavljen Dan borca

Zahvalnost za nesebi- čno juna- štvo

Prolivena krv i dati životi boraca NOR-a za da-
išnju Jugoslaviju treba da nam budu ozbiljna
opomena da u niti jednom momentu, ne samo
mi borci, već svaki poštenu i čestiti građanin
današnje Titove Jugoslavije ne dozvoli da ga
pali borci neće podsjećati koliko naše narode
i narodnosti skupo koštaju tekovine NOR-a

»Želio bih da smo se našli u pogodnijim prilikama da pro-
slavimo ovo naše druženje, ali situacija u zemlji svakom poš-
tenom čovjeku, svakom čestitom građaninu, stvara veliku za-
brinutost kako za sadašnjost, tako i za budućnost. Ideali, za
koje su se ovi naši junaci borili i život dali, za bratstvo i je-
dinstvo svih naših naroda i narodnosti, ti isti ideali dobrano
su danas u našoj zemlji poljuljani. Naglo pogoršanje odnosa
među pojedinim republikama, odnosno autonomnim pokraji-
nama, dovelo je zemlju u veoma kriznu i ozbiljnu situaciju.
Sve što se u Jugoslaviji dogodilo u posljednju godinu dana oči
gledno je bacilo u pozadinu tešku ekonomsku situaciju, a up-
ravo njeno savladavanje osnova je za napredak i bolji život«.

(STRANICA 3.)

GLASILO SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XXVIII.
BROJ 1345

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 8. srpnja 1989.

CIJENA
3000 DIN

Tržište naših razlika

Da je unisonost našeg odnosa prema budućem tržišnom privredi-
vanju tek puki privid, naša podrška reformama privrednog i politič-
kog sistema uobičajeno verbalno snažna a praktično nerijetko bloki-
rana i od onih što je navodno zagovaraju, vidjelo se već poslije prvih
koraka koje je gotovo eksperimentalno činilo domaće tržište. Danas
se upravo natječu njegovi dojučerašnji propagatori u tomu tko će
otkriti više slabosti i kontraargumenta tržišne ekonomije. Prisljelo
nam tržište prije negoli je i profunkcioniralo! Odjednom, uhvatio nas
strah od SIZ-a za zaposljavanje, zaprijetila likvidacija godinama dru-
štenim i državnim dinarom saniranog poduzeća, provalija nesigurno-
sti naprosto se pred nama otvorila, gledamo joj ždrijelo i mislimo,
svakim danom sve glasnije, kako je ipak najbolje ovako kako je
sada, čemu reforme, neizvjesnost i mogući problemi koje promjene
neizostavno donose. Eto naše logike, našeg ziheraškog mentaliteta koji
bi svojom filozofijom i kicnim frazerskim riječnikom i svijet
prenoć mijenjao, ali bi u osnovi ipak najradije pritegao uzde i priko-
čio život, tu gdje jest.

Nema sumnje, posve je u pravu predsjednik Poslovnog odbora
SOUR-a industrije aluminijske »Boris Kidrič« Zdravko Petković kada
kaže da nam je zapravo prioritetno trebala reforma svijesti, ona što
znači temeljit preobražaj u načinu razmišljanja, jer, kako reče, nema
novih reformi bez novih ljudi. Posebice u situaciji kojoj smo danas
svjedoci, u situaciji snažnih antagonizama od onih među narodima,
preko onih između različitih politika, pa između činovnika i radnika,
privrednih i društvenih djelatnosti, znanstvenika i birokracije. U osno-
vi svih naših razilaženja, svih umjetnih i stvarnih polarizacija koji se
obično s vrhova narodu nameću, jest nastojanje da se postojeće stan-
je zadrži jer ono nesumnjivo nekome ipak odgovara.

Nasuprot sveprisutnijih otpora s jedne strane a glasnog propo-
vijedanja proreformskih zaokreta s druge, tržište i mimo naše volje
čini svoje korake. Doduše, činilo ih je, ili bar pokušavalo, i ranije,
ali ga mi nismo htjeli priznati. Danas smo pak u poziciji da pokrenutu
lavinu promjena više i ne možemo zaustaviti ni uz sva naša nastoja-
nja. Dvama najvećima u šibenskoj privredi, tržište trenutno konve-
nira, ono mu je sklonu, pa se i rezultati bilježe. Tako je za lipanj pri-
mjerice u aluminijskoj industriji ostvaren prosječni osobni dohodak
od 4,25 milijuna dinara, a tek nešto manji je i u TEF-u. Povećana je
i produktivnost, osiguran proboj na strano tržište, standard radnika,
osobito mjereno prema drugima, čini se dobrim, svijest o potrebi raz-
voja prisutnija je i snažnija no ikad. Jesu li to učinci tržišta, prvi
efekti reformskih stremjenja ili pak rezultat dugogodišnjeg rada,
naslijeđenih iz plodnijih godina? Ima nešto od onog tipičnog našeg
načina prosuđivanja u Petkovićevoj izjavi: »Stanje u SOUR-u trenutno
je jako dobro, čak nerealno dobro«. Koliko sumnjičavosti, nepriznava-
nja vlastitog rezultata! Međutim, ako na negativan rezultat utječe
cijeli niz objektivnih i subjektivnih okolnosti, zar nije normalno da
je isti slučaj i kod pozitivnih bilanca. Naravno, raditi bi se uvijek
moglo i više i bolje, ali i ono ostvareno kod ovakvog rada ipak jest
rezultat nekog truda, makar pokoje kapi radničkog znoja, umovanja
stručnjaka i poteza posloводства. Priznajmo da je tako, stimulirat
ćemo rad.

D. BLAZEVIĆ

Svečano zatvoren 29. JFD

Festival među „kapima kiše“

(Stranica 4.)

Revolucionarne staze

Vječna straža šibenskih junaka

Piše: Ante
IVANDA

Treća i posljednja faza proboja naših snaga iz doline Sutjeske ka Zelengori samo djelomično je uspjela. U mozaiku svih tih bitaka koje su u V. neprijateljskoj ofenzivi vođene punih mjesec dana, kao dragulj se ističe bitka II. dalmatinske brigade na Barama od 5. do 9. lipnja 1943. godine. Da bi omogućio izlazak naših snaga iz kanjona Sutjeske drug Tito je uputio usiljenim maršem Drugu dalmatinsku brigadu na Gornje i Donje Bare s ciljem da ovlada tim položajem prije dolaska njemačkih jedinica i omogućiti proboj naših snaga ka Zelengori.

Već sutradan, 5. lipnja, brigada je iz pokreta, bez izviđanja i bez podataka o neprijatelju stupila u borbu sa snažnom njemačkom grupacijom »ANKER« jačine od oko 5000 vojnika, koja je istovremeno zauzela tu visoravan iznad Sutjeske. Istog dana u Štab brigade stigao je telegram od Vrhovnog štaba u kome se kaže »položaj na Gornjim i Donjim Barama održati pod svaku cijenu!«

Bataljoni su odmah raspoređeni na određene položaje koji su neobični po svojoj geološkoj strukturi i čine jednu geografsku cjelinu na tromedi Crne Gore, Bosne i Hercegovine, na visokom platou na visini od 1700 metara, ispresijecanu brežuljcima, jarugama i utrinama, s nekoliko planinskih jezera.

Druga dalmatinska proleterska brigada ušla je u tu bitku sa 800 boraca. Poslije pet dana i noći neprekidnih borbi izginulo je na Barama preko 350 boraca i rukovodilaca, pa je Vrhovni štab 9. lipnja rasformirao III. dalmatinsku brigadu da bi popunio II. i ostale jedinice. Sa Gornjih Bara u legendu je ušla i poruka Štaba II. bataljona upućena štabu brigade, a zatim i Vrhovnom štabu, u kojoj se kaže: »Dvije trećine bataljona je izginulo, ali računajte na nas kao da smo u punom sastavu!«.

Tu poruku potpisao je zamjenik komandanta ovog bataljona Branko Mirković i komesar Đuro Bošković. Ova bitka svrstana je među najslavnije podvige boraca NOV-a, pa je i drug Tito za II. dalmatinsku

Od 1700 gradova i sela u Jugoslaviji iz kojih su borci sudjelovali u bici na Sutjesci, grad Šibenik je na prvom mjestu i po broju sudionika i po broju poginulih (120), a šibenska općina također je na prvom mjestu po broju sudionika (900), a druga po broju poginulih (560) na Sutjesci. Prve žrtve na Barama bili su Biserka Bukić iz Šibenika i Ante Musić iz Zatona

Partizanka Desa Koštan drži za ruku omladinu Biserku Bukić koja će nešto kasnije podleći ranama

brigadu rekao: »Ova brigada je odigrala presudnu ulogu u povlačenju naše glavnine preko tjesnaca rijeke Sutjeske i pokazala je divne primjere upornosti i herojstva.«

Peta neprijateljska ofenziva završena je 15. lipnja 1943. godine probojem naših snaga na cesti Kalinovik-Foča. Točan broj poginulih, umrlih i nestalih naših boraca u ovoj ofenzivi neće se nikada moći utvrditi. Prema do sada objavljenim podacima za mjesec dana borbi poginulo je 7356 naših boraca, od toga 603 žene. Od svih poginulih 56 posto su iz Hrvatske (od toga 73 posto iz Dalmacije), 28 posto iz Bosne i Hercegovine, 12 posto iz Crne

Gore i 3,5 posto iz Srbije. Od svih učesnika bitke na Sutjesci 46 posto su s područja Dalmacije.

Od svih poginulih preko 3000 su bili članovi KPJ i SKOJ-a, 80 posto su bili mladi od 25 godina, 45 ih je proglašeno za narodne heroje, 2 su bili članovi Izvršnog odbora AVNOJ-a (Veselin Masleša i Nurija Pozderac), jedan je bio komandant divizije (Sava Kovačević), 297 komandira i komesara četa i njihovih zamjenika, 19 liječnika, 20 farmaceuta, 286 bolničarki, 4 španjolska borca i jedan sudionik Oktobarske revolucije.

Od 1700 gradova i sela u Jugoslaviji iz kojih su sudjelovali borci

u bici na Sutjesci grad Šibenik je na prvom mjestu i po broju učesnika i po broju poginulih (120), a općina Šibenik je također na prvom mjestu po broju učesnika u ovoj bici (900), a druga po broju poginulih (560) na Sutjesci. Isto tako Šibenik je i prvi po žrtvama koje su pale na Barama, tako da je prva žrtva na Barama bila drugačica Biserka Bukić iz Šibenika i Ante Musić iz Zatona. U našem gradu današnji živi drugarica M.M. (želi ostati anonimna) koja je samo dva dana prije prelaska preko Sutjeske u V. neprijateljskoj ofenzivi donijela na svijet najmlađeg Titovog »borca«.

Sutjeska nije samo hladna, nemirna, kanjonska rijeka, bistra kao oko sokolovo. Ona je više od toga. To je bitka u kojoj je punih mjesec dana jurišalo 8 na jednoga, u kojoj je u neprekidnim jurišima ginulo dnevno 250 partizana, u kojoj je iz stroja partizanskog svakog dana nestajao po jedan bataljon proletara.

Tražena je maksimalna konzistentnost da se na Sutjesci ništa bitno ne mijenja a da se ipak stvore uvjeti za prihvatanje stotine tisuća posjetilaca. Na Tjentištu je osim zajedničke grobnice u kojoj je 1958. godine sahranjeno 3301 poginuli partizan, podignut monumentalni spomenik visine 19 metara, koji simbolizira prodor iz obruča, kao i zgrada neobičnih arhitektonskih rješenja koja slikom, riječju i dokumentima prikazuje jednu stalnu filmsku projekciju o događajima koji su se zbivali prije 46 godina na Sutjesci. U tom muzejskom zdanju su i slike — panoi velikog jugoslavenskog slikara Krste Hegeđuša, veličine 700 četvornih metara, kroz koje, na umjetnički način posjetilac doživljava bitku na Sutjesci.

Na zidovima muzeja ispisana su sva imena poginulih na Sutjesci.

Tu, ispod stotina metara visokih golih litica, koje samo orlovi obilaze, kraj zelenih brežuljaka, vječito hući Sutjeska na mjestu gdje se radala Titova Jugoslavija.

Sitnozor događanja

Tko to tamo ubitačno puca

U samo dva dana, pištolj je na našem tradicionalno mirnom području »radio« u dva navrata.

Najprije u predjelu Vukovac, tamo blizu »Izgradnjinog« kamenoloma, nedaleko od grada, drugog srpnja prije podne upotrebljen je pištolj. Stado ovaca 37-godišnjeg Ante Jurišića pok. Jose iz Šibenika paslo je, prema izvještaju dnevne štampe, na zemljištu 60-godišnjeg Ivana Piližote pok. Stipe iz Bilica. Među njima je došlo do prepirke. Riječ po riječ i Piližota je potegao pištolj. Ispaljeni hitac je po Jurišića bio smrtonosan.

Tridesetak sati kasnije, u Vodicama, ponovno su odjeknuli pucnji. Navodno 40-godišnji Stanko Maljić, nastanjen u Zablaču, vozeći makadamskom Zatonskom ulicom »volksvagen« podigao je veliku prašinu. Njegova prepirka i svada s 27-godišnjim Zeljkom Bosotinom »završena« je s dva ispaljena metka. Dva dana kasnije Bosotin je u Medicinskom centru podlegao zadobijenim ranama.

U dva dana dva mlada čovjeka su pokopana, druga dvojica smještena iza rešetaka. Stravična

bilanca mirnodopskih dana. Kao da smo na ratištu. Puca se i gine, eto, zbog minornih, bizarnih povoda i razloga. Posljedice konkretne, teške, tragične, a sve zbog toga što je netko u krivo vrijeme uza se imao pogrešnu stvar. Koliko još takvih svakodnevnog šeta među nama?

Još nam je u živom sjećanju onaj pirovački masakr, pa slučaj iz gradskog kafića »Castelo«, a najsvježiji hici novo su upozorenje. Piližota i Maljić, navodno, nisu imali odobrenje za oružje, ali što je s onima koji ga posjeduju ili traže. Bilo kako bilo, a da bi se što manje kretali »glavom u torbi«, trebalo bi poostrijeti kriterije za korištenje zakonskog prava na oružje, ali i izvršiti temeljitu reviziju izdanih odobrenja.

Po(r)uka je to krvavog završetka prošlog i početka ovog tjedna s našeg tradicionalno mirnog područja.

O. JURETA

Svečano proslavljen Dan borca

Zahvalnost za nesebično junaštvo

To je, rekli bismo, temeljni naglasak iz govora što ga je na Dan borca, u Skradinu, povodom otkrivanja spomen-kosturnice narodnom heroju Jugoslavije Pavlu Pap-Silji i njegovom suborcu i ličnom pratiocu Pašku Trlaji, imao **STIPE BARANOVIC**, prvi čovjek šibenske boračke organizacije. Inače, bilo je podosta priredbi, manifestacija i zborovanja što su evocirali dane kad je počinjala borba za slobodu. U **Donjim Civiljanima**, na području kninske općine, drugoga dana u srpnju, otkrivena je spomen-kosturnica poginulim ratnicima 8. dalmatinske narodnoslobodilačke udarne brigade (Šibenske). Sutjesku je pohodilo tridesetak šibenčana sudionika te bitke, a svečano je bilo i u **Bratiškovcima, Gračacu, Laškoviću, Podorljaku, Vodicama, Tijesnu, Murteru, Zatonu, Primoštenu, Rogoznici i Jadriji**.

Otkrivanje spomen-kosturnice u Donjim Civiljanima bio je istinski skup bratstva i jedinstva. Više stotina boraca, građana, omladine i pionira kninske, šibenske i okolnih komunakupio je oko spomen-obilježja, a **PERO DMITROVIC**, predsjednik Općinskog odbora **SUBNOR-a** Knin podsjetio ih je na to da je »ovdje« krajem decembra 1943. godine 8. dalmatinska brigada vodila žestoke borbe sa četnicima. Tu, na ovim kosama iznad Donjih Civiljana poginula su dvadeset i dva druga i drugarice koji su sahranjeni u ovu spomen-kosturnicu. I nastavio: »Prolivena krv i dati životi boraca **NOR-a** za današnju Jugoslaviju treba da nam budu ozbiljna opomena, da u niti jednom momentu, ne samo mi borci, već svaki pošten i čestiti građanin današnje Titove Jugoslavije ne dozvoli da ga pali borci neće podsjećati koliko naše narode skupo koštaju tekovine **NOR-a** i naše socijalističke revolucije, bratstvo i jedinstvo, sloboda i nezavisnost, **JNA**, poslijeratna socijalistička izgradnja, samoupravni društveni poredak. Za to je trebalo proliti krv, dati sve što je čovjeku najmilije, a to je život. Žrtve koje su za slobodu zahtijevaju od nas da budemo čvrsti i nepokolebljivi u očuvanju Titove Jugoslavije stvorene na temeljnim odlukama **AVNOJ-a** donijetih u Jajcu 1943. godine«

Jedinstvo interesa u Jugoslaviji mora biti temeljeno na interesima svakog njenog dijela, svakog naroda i narodnosti. Nametnuto jedinstvo, bilo od jednog ili više dijelova Jugoslavije, ne može biti iskreno jedinstvo. Nijedna republika, i nijedan narod, ne može imati veća prava, niti nametnuti svoje kriterije jedinstva Jugoslavije i modele njenog razvoja

Na svečanosti u Donjim Civiljanima govorio je **KAZIMIR DESPOT**, predsjednik domaćina 8. dalmatinske **NOU** brigade koji je u svom izlaganju evocirao borbeni put, žrtve i stradanja te slavom ovjencane šibenske partizanske jedinice. Rekao je još: »Neka ova grobnica bude spomenik onome o čemu ste vi snivali, u što ste vjerovali, radi čega ste se herojski borili i umirali, neka bude spomenik koji će nas i buduće generacije inspirirati na preglaštvo i napore da bdijemo nad tekovinama izgrađenim vašim životima«.

Naznačili smo već da je na sam Dan borca u Skradinu otkrivena spomen-grobnica narodnom heroju Pavlu Pap-Silji i njegovom suborcu Pašku Trlaji. I tom se prilikom okupio povelik broj građana, boraca, omladine i pionira. Prizvana su sjećanja na 15. kolovoza 1941. godine i dane što su prethodili tom nadnevku na koji su talijanski okupatori usmrtili hrabre i nepokolebljive revolucionare. A u kolikoj su mjeri žitelji šibenske komune sačuvali uspomenu na Pavla Pap-Silju kazuju i obilježja što su podignuta njemu u čast. (Spomen ploča na izvorištu Mikulica kod Vačana, spomenik na mjesto strijeljanja, **OS** u Skradinu ponijela je Siljino ime, tu je i bista **P. Papu**, jedna ulica u Šibeniku nazvana je po tom revolucionaru itd).

Prilikom te skradinske svečanosti **Stipe Baranović** je, među inim, rekao: **Jedinstvo interesa u Jugoslaviji mora biti temeljeno na interesima svakog njenog dijela, svakog aroda i narodnosti. Nametnuto jedinstvo, bilo od jednog ili više dijelova Jugoslavije, ne može biti iskreno jedinstvo. Nijedna republika (i nijedan narod) ne može imati veća prava niti nametnuti svoje kriterije jedinstva Jugoslavije i modele njenog razvoja. Stoga je neosnovana teza o zaslužnim, sposobnim i demokratskim narodima. Snaga Jugoslavije uvjetovana je snagom svakog njenog dijela i obratno. Dok itko u višenacionalnoj zajednici bude polazio od toga da borbu za svoj narod suprotstavlja drugom narodu — neminovne su podjele. Nema jedinstva s tih pozicija, niti mogućnosti da netko pobijedi. Naše jedinstvo se zato može graditi samo ako izvire iz interesa i volje svih radnih ljudi, svih naroda i narodnosti«.**

Uoči Dana borca na Trgu Republike, uz prigodan program priređena je svečana akademija.

Sindikale odrednice

Previše otvorenih pitanja

SOUR industrije aluminija »**Boris Kidrič**« svoj razvoj mora zasnovati na programima koji će zapošljavati nove ljude i stvarati profit. Pitanje razvoja je prioritarno i njega mogu nositi jedino novi, stručni, kreativni i dobro plaćeni kadrovi. Zadatak i uloga sindikata u stvaranju takvog ambijenta bit će od presudnog značaja.

Poslovanje ražinskog kolektiva u ovom trenutku je jako dobro, proizvodnja bilježi vidne znakove oživljavanja, a dva najvažnija zadatka u narednom razdoblju bit će transformacija **SOUR-a** u društveno poduzeće, kad će i započeti stvarno testiranje njegovih mogućnosti u tržišnim uvjetima, i modernizacija elektrone koja je već zapravo i započela.

Reforma sindikata je potrebna, ali ponudene teze ne nude neka nova, kvalitetnija rješenja. Mnoga otvorena pitanja treba jasno definirati. Opređeljuje li se sindikat za

to da postane politička stranka? Mogu li svi radnici biti članovi istog sindikata? Mogu li članovi Partije biti u sindikatu? Nije li prihvaćanje stranog kapitala vraćanje u kapitalizam?

To je samo mali dio zaključaka, ali i pitanja postavljenih na konstituirajućoj sjednici Konferencije sindikata **SOUR-a** »**Boris Kidrič**« održane u četvrtak navečer u Domu boraca i omladine. Ražinski sindikalisti su se, pored toga, založili za daleko veće poštovanje zakonitosti kao i za konačno zakonsko reguliranje štrajkova za koje je na tom skupu rečeno da mogu biti samo krajnje sredstvo za iznudu nekih prava, ali prava koja proistječu iz utvrđenih dužnosti. Pravila igre u štrajku se moraju znati, poručuju ražinski sindikalisti. Sindikat se mora organizirati tako da postane snažna radnička organizacija u koju će članstvo pristupiti dobrovoljno i imati jasan i samostalan program. Njegova će reforma biti uspješna ako se jasno precizira kakva će biti materijalna sigurnost radnika i kakva i kolika je stvarna cijena ljudskog rada. Sindikat treba da pruži i odgo-

vor na pitanje kako i na koji način će se izvršiti povezivanje radničke klase u novim uvjetima koji će nastati djelovanjem tržišne ekonomskih uvjeta.

Na kraju kažimo da su ražinski sindikalisti za novog predsjednika Konferencije sindikata **SOUR-a** izabrali **Davora Zafranovića**, a za tajnika **Josu Plenču**.

N. U.

Refleksi tjedna

Prvi vjesnici ranog proljeća

Piše: **Petar GARDIJAN**

Sve naše dobre želje i mjere da krizu s inflacijom zaustavimo i krenemo ka privrednom usponu godinama su ostajale bez uspjeha — kriza se produbljavala a inflacija (kao temperatura te bolesti) rasla. Poznato je da su i druge zemlje imale jaku privrednu krizu i veću inflaciju od naše i da su to prevladali uz pravi program odlučnom akcijom vlade i drugih državnih i političkih struktura. Konceptija je naše vlade (još nema cjelovita programa) za obaranje inflacije, s obzirom na sve naše specifičnosti, u stvaranju tržišnih i društvenih uvjeta za zdravu konkurenciju, koja će privredno dovesti u situaciju da sama po sve nižim i nižim stopama podiže cijene. Postupnim snižavanjem inflacije za nekoliko godina bi se došlo u stanje podnošljive — jednocifrene inflacije.

Vijest da »Šibenka« snižuje cijene osnovnih prehrambenih proizvoda (brašna, ulja, tjestenine, mlijeka, riže i dr.), te deterdženata i papirnate galanterije mnoge je građane ugodno iznenadila. Ne možemo a da se ne zapitamo: jesu li to prvi vjesnici ranog proljeća?

Bez obzira na namjeru (»Šibenka« u ovom slučaju želi povećati promet u turističkoj sezoni i suzbiti konkurenciju) svako sniženje cijena ili smanjeno povećanje cijena u odnosu na isti prethodni period predstavlja nekakav lijek za kroničnu inflaciju. Zato takve mjere treba pozdraviti toliko koliko su lijek.

U suvremenom svijetu tržišnog privredovanja pored lojalne utakmice često je prisutna nelojalna konkurencija, monopolističko i demping ponašanje. Sigurno je da svega ovog ima i kod nas samo je pitanje mjere i načina pokazivanja.

Osuđivana da uz visoke cijene diktira ponudu u gradu, »Šibenka« svojom odlukom o sniženju cijena navedenih proizvoda se odriče čak polovine maloprodajne marže (maloprodajnog prihoda). Hoće li se netko javiti da ovo sniženje cijena nazove dempingom, a »Šibenku« da osudi za dempingško ponašanje.

Prema dnevnoj štampi izgleda da »Šibenka« sniženje cijena nije uspjela ni provesti, a da su se proizvođači javili sa novim i do 50 posto većim cijenama od prethodnih. Tako se građanima nije pružila rijetka prilika da osnovne prehrambene proizvode kupe po cijenama od prethodnih. Pored svega »Šibenka« i dalje ostaje pri svojoj odluci i za polovinu maloprodajne marže ima niže cijene od mogućih.

Ovdje se nameće novo pitanje: ako je postojeća maloprodajna marža na osnovnim prehrambenim proizvodima realna (cijena koja odražava vrijednost uložene u maloprodajni promet) onda svaka prodaja koja ne obuhvaća maržu u cjelini znači gubljenje realnog prihoda (preljevavanje vrijednosti) za taj iznos za koliko je cijena niža od realne. Ako bi to duže potrajalo može doći u pitanje uspješno poslovanje firme, odnosno da firma dođe u gubitke. Međutim, ako se nitko ni za »dlakku« ne odriče od svojeg prava na realnu cijenu onda se postavlja pitanje: kako će ova zemlja smanjiti inflaciju. Ovdje moramo konstatirati da problem inflacije ne rješava samo jedno poduzeće, samo jedan privredni učesnik, već privreda i društvo u cjelini.

Suvremena tržišna konkurencija danas se ne gradi na snižavanju cijena ispod realnih (ili ispod cijena koštanja), odnosno ispod cijena koje ne sadrže i zaradu (profit). Poduzeća okrenuta tržištu u svakoj poslovnoj strategiji koriste se naučno-istraživačkim dostignućima i racionaliziraju troškove poslovanja, povećavaju produktivnost rada, istražuju zahtjeve svojih kupaca, prilagođavaju svoje proizvode i usluge krajnjim potrošačima, koriste se najkraćim i najjeftinijim kanalima distribucije i prodaje, stalno komuniciraju (propagandnim sredstvima, sredstvima, unapređenja prodaje i odnosa s javnošću) svojim kupcima i potrošačima, a u cijene svojih proizvoda i usluga ukalkuliraju sve to plus zaradu — profit.

Za sve nas još jedno pitanje: može li se u suvremeni rat (suvremenu konkurenciju) ići oružjem iz prošlog stoljeća (samo cijenama).

Veliki problem postale su nam pozornice koje su još uvijek dosta primitivno opremljene i ne pružaju ansamblima profesionalne uvjete za rad. Stolice su rasklimane, podij škripi, nemamo dovoljno reflektora pa smo ove godine nekoliko posudili kod jednog privatnika u Splitu, a ozvučenje i druga tehnička oprema kupljeni prije 14 godina toliko su dotrajali da je postalo gotovo nemoguće s njima raditi. Sve to košta, ali bez takvih ulaganja ne možemo dalje. Festivalu je nužan takav remont

— Zašto uvijek tražite mene? Pa, zar me nema previše i na radiju i u štampi, a o Festivalu se može razgovarati i s drugim ljudima koji ga stvaraju — bila je to prva reakcija Drage Putnikovića na prijedlog o postfestivalnom razgovoru. Drugih ljudi svakako ima, ali Drago Putniković, zahvaljujući prije svega, snazi svog autoriteta, nije »primus inter pares«, iako bi to možda želio biti, već je godinama u očima javnosti najisturenija osoba iz kruga festivalskih radnika, toliko da je postao sinonimom za Festival.

Kad netko s Festivalom živi 365 dana u godini od jutra do mraka, a to se vidi iz svakog razgovora s Putnikovićem i tako već 27 godina, onda može najbolje osjetiti njegovo pulsiranje.

— Moram kazati da nisam puno očekivao od 29. festivala, ali me je ugodno iznenadio. Bilo je dosta naporno, više za vrijeme priprema nego u samoj realizaciji, ali nam je mnogo pomoglo iskustvo. Ovo je veliki festival, vrlo složen, ali zahvaljujući tom kapitalu sve što smo zamislili uspjeli smo napraviti, kako kažu neki naši suradnici, između kapi kiše. Ni jedan program nije otkazan, a to nam se rijetko događalo.

● **Hoćete kazati da, premda ste ih najavljivali, zapravo nije bilo problema.**

— Ma, bilo je i problema i dilema. Do posljednjeg trenutka nismo znali da li će nam republike i pokrajine platiti troškove za svoje ansamble. Na sreću pokazale su nekoliko razumijevanje, SIZ-ovi su venali sredstva, a mi smo dobili sve odabrane programe. Druga dilema, bolje rečeno iščekivanje, od kojeg svake godine dobijem još nekoliko sijedih, je vrijeme na dan otvorenja Festivala. Ta prva večer nema alternativu. Ona se mora odigrati kako je planirana. Zamislite da je slučajno pala kiša. I otvorenje i vatromet i »Šibenska noć«, sve bi bilo dovedeno pod znak pitanja. Ta večer mnogo znači u propagandnom smislu za Šibenik. Otvorenje prenosi televizija, prima ga cijela jugoslavenska TV mreža i nije mala stvar što je tog dana Šibenik u centru pažnje jugoslavenske javnosti.

● **Kakva je vaša ocjena ovogodišnjih programa?**

— Što se tiče programa Festivala moram priznati da sam vrlo malo predstava stigao pogledati. Bilo tko da je direktor Festivala našao bi se u takvoj poziciji, jer sve goste koji traže razgovor ili susret treba primiti, a dan traje svega 24 sata.

● **Ove godine posebno su uspješni bili programi na trgovima i ulicama koji u gradu stvaraju posebnu atmosferu. Nažalost, i njih je bilo manje nego na prošlim Festivalima. Zašto?**

— Davno smo uvidjeli da bi bez tog dijela Festival i grad bili mrtvi.

Na govornici: Drago PUTNIKović, direktor JFD-a

Festival „između kapljića kiše“

Kazališne predstave ne mogu davati ritam životu grada jer je teatar zatvoreni prostor pa izgleda kao da ti programi nisu ni prisutni u Šibeniku. Iako je središnje mjesto svih zbivanja, srce Festivala, Ljetna pozornica, posebnu živost gradu daju upravo ti mali programi na trgovima i ulicama i, u noćnom dijelu, zbivanja ispred kavane »Medulića«. Ti mali programi koji počinju u 18 sati nemaju ambicije da pruže nešto više u umjetničkom pogledu, ali oni okupljaju građane i djecu i u kontaktu s njima daju cjelokupnoj festivalskoj atmosferi poseban pečat. To su, međutim, za Festival neobavezni programi pa ih ima onoliko koliko i para. Zbog toga smo ih ove godine morali kratiti. Bilo je dana kada nije bilo ni jednog programa, a sjećamo se da ih je nekad znalo biti i pet na različitim mjestima u isto vrijeme. Bilo je to pravi vatromet događanja.

● **Opći je dojam da je Šibenik i uoči i za vrijeme Festivala ove godine izgledao manje »festivalski« i da mu je nedostajalo onog »vašarskog« ugođaja na koji smo navikli.**

— I tu će trebati neke stvari mijenjati. Istina je, deset dana prije početka dolazite u Šibenik s jedne ili s druge strane ni po čemu se ne vidi da se u gradu održava Festival djeteta. Ništa nije bolje ni u centru grada, na Poljani. Trebalo bi na vidnim mjestima postaviti nekoliko velikih panoa koji bi upozoravali prolaznike i goste da se u to vrijeme u Šibeniku održava Festival djeteta, pozvat ih na predstave za djecu, ali i za odrasle. Čuo sam da dogodine do završetka Festivala na Poljani neće biti dozvoljeno parkiranje. Razmišljamo o tome kako bi je bilo najbolje urediti. Jedan od prijedloga je da se između kazališta i Doma JNA postave gradska vrata, te da na nekoliko mjesta u večernjim satima budu upaljene baklje, možda na trgu ispred kazališta, možda ispred »Medulića«. Zar Muzička škola ne bi mogla u kasnim satima, nakon noćnog programa, ispred »Alpe« organizirati manje koncerte s jednim ili dva mlada muzičara uz prigodnu konferansu i svijetle. Vjerujem da bi mnogi bili zadovoljni takvim noćnim muzičkim druženjima te da nikom ne bi palo na um da ih narušiti nekakvim ispadima. Sve bi to gradu dalo određenu toplinu, a ljude zadržalo duže vani.

● **Sve to pretpostavlja da se Šibenik mora početi ponašati više, ne samo kao festivalski već i kao turistički grad. Ove je godine bilo dosta primjedbi, jer, iako se u grad sliježe tolika rijeka ljudi, a za vrijeme Festivala ništa se ne mijenja. Trafike se zatvaraju u 22, a najveći broj restorana tek nešto kasnije. Subotom i nedjeljom još je gore jer mnogi uopće ne rade. Da li ste razgovarali i o takvim promjenama?**

— U Šibeniku ima nekoliko manjih gostionica kao što su »Čikola« i »Marenda«. Trebalo bi ih biti više. Ne baš skupa, a dobra domaća kuhinja odgovara više i gostima Festivala, ali i drugima jer sve je manje onih koji mogu platiti hotelsku večeru. Subotom i nedjeljom Šibenik je gotovo prazan grad. Ali se pitam: »Da li je pokretanje tih stvari samo zadaća Festivala?« U to bi se trebali uključiti i svi osta-

D. Putniković

li subjekti. Sam Festival ne može mnogo učiniti. Grad bi trebao spoznati što mu Festival znači, da to nije samo službeni program već i niz drugih popratnih događanja koja o Šibeniku mogu stvoriti potpuno drugačiju sliku. Festival naprosto treba iskoristiti kao povod za te promjene.

● **Poznato je da posljednjih godina imate problema oko zatvaranja »festivalске konstrukcije«. Da li vam je to uspjelo ove godine i razmišljate li o komercijalizaciji ove manifestacije?**

— Pravu financijsku sliku imat ćemo za petnaestak dana, ali već sada mogu reći da nismo gubitaši. Već ove godine pokušali smo Festival komercijalizirati. Oko tridesetak milijardi starih dinara dobili smo izvan Šibenika od firmi koje su željele da se njihovo ime spomigne uz Festival. Veliki nas posao tu čeka. Trideseti Festival nam je na pragu, a mi još nemamo prepoznatljive festivalске boje, vizit kartu, nemamo čak ni adekvatnu festivalsku zastavu, a sve su to, želimo li komercijalizaciju, osnovne stvari. Čini se da je u Šibeniku sazrelo vrijeme za osnivanje jedne radne organizacije koja bi se ba-

Subotom i nedjeljom Šibenik je gotovo prazan grad. Ali se pitam: da li je pokretanje nekih inicijativa koje bi to odstranile samo zadaća Festivala? U to bi se trebali uključiti i svi ostali subjekti. Sam Festival ne može mnogo učiniti. Grad bi trebao spoznati što mu Festival znači, da to nije samo službeni program već i niz drugih popratnih događanja koja o Šibeniku mogu stvoriti potpuno drugačiju sliku. Festival naprosto treba iskoristiti kao povod za te promjene

vila plasiranjem potrepnosti za djecu, igračaka, knjiga pa čak i hrane. Koristeći se imenom Festivala, siguran sam da bi takva organizacija vrlo brzo postala dohodovna.

● **Vrlo mnogo razmišljate o pripremama za 30. jubilarni festival djeteta. Iako je 29. tek završio vremena nema mnogo pogotovo ako se želi napraviti barem dio onoga o čemu ste govorili. Što je do sada konkretno učinjeno?**

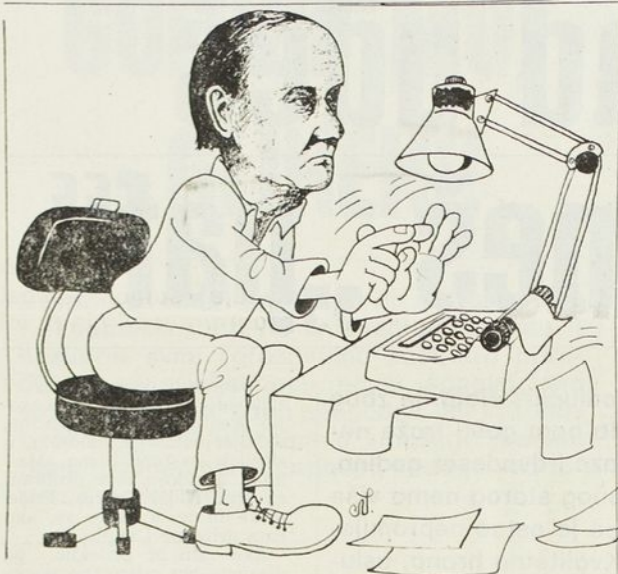
— Ja se naprosto bojim 30. festivala. To je zaista lijepi broj. Smatram da bi ga iako je jubilarni manje trebalo shvatiti slavljenički, a više kao nadogradnju, odskočnu dasku za sljedeće festivale. Jer nakon 30. nećemo baciti koplje u draču i prestati razmišljati o Festivalu djeteta. Festival želimo ponovo internacionalizirati pa smo već sada uspostavili vezu s nekim ansamblima koji djeluju u nama manje poznatim kulturama, u Južnoj Koreji, Kini, Angoli. Više molbi za dolazak stiglo je i iz zapadnih zemalja. Željeli bismo da, kao i nekad, svi inozemni ansamblji sudjeluju u svečanom otvorenju sljedeće godine. Predloženo je da scenarij i muziku za uvodnu svečanost napravi naš sugrađanin Arsen Dedić s kojim smo već kontaktirali i koji nam je sugerirao da za svečano otvaranje angažiramo i Joška Marušića. I da ne zaboravim, 1. rujna ove godine izlazi nam kalendar s 13 fotografija (trinaest jer ima predlist) s motivima festivalskih događanja u staroj gradskoj jezgri. Kalendar će štampati šibenska »STAMPA« dizajn je napravio Miroslav Sutej, a fotografije su Sime Strikomana, Marije Braut i Ante Baranića.

Za sve nam je, naravno, potrebna financijska podrška koja, vjerujem, ukoliko privreda bude poslovala dobro, neće izostati. 30. festival će biti sigurno motiv za njezin veći doprinos. Jer ovaj Festival mora najprije biti šibenski, pa onda republički, jugoslavenski i svjetski. Šibenik ako najviše daje ima od Festivala i najviše koristi.

Razgovorala: MARINA RADIĆ

Još jedno tekuće usklađivanje mirovina i prvo tekuće u usklađivanje doplatka za pomoć i njegu

Doplatka za pomoć i njegu do sada se usklađivao samo početkom svake godine, a nije obavljeno tzv. tekuće usklađivanje toga dodatka u toku godine. Međutim, ove godine se prvi put usklađuje taj doplatka tokom godine. Doplatka i pomoć za njegu povećava se u toku godine nakon isteka prvog, drugog i trećeg tromjesečja i to za isti postotak za koji su u tom razdoblju povećane i mirovine

Umirovljenici lakše dišu

Cijene i s njima troškovi života, inflacija, i dalje nezadrživo rastu. To je razlogom što je Skupština Samoupravne interesne zajednice mirovinskom i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske, na sjednici od 28. lipnja 1989. donijela novu Odluku o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 1989.

Na toj sjednici donijeta je odluka o usklađivanju doplatka za pomoć i njegu od 1. travnja i od 1. srpnja 1989. To je prvi put da se, u skladu s netom izmijenjenim i dopunjenim Statutom spomenute Zajednice, usklađuje doplatka za pomoć i njegu u toku godine.

Prilikom odlučivanja o visini novog povećanja mirovina pošlo se je od službenog podatka Republičkog zavoda za statistiku SR Hrvatske da su u razdoblju siječanj — svibanj 1989. godine u odnosu na čitavu 1988. godinu prosječni čisti osobni dohodi u SR Hrvatskoj nominalno porasli za 238 posto i procjene da će taj porast u razdoblju siječanj — lipanj 1989. godine iznositi 278 posto. Za taj postotak, odlučeno je, povećat će se mirovine od 1. siječnja 1989.

Kada se odlučuje i govori o tzv. tekućem usklađivanju mirovina onda se uvijek koriste dva podatka o visini usklađivanja (povećanja). Jednim podatkom se označava postotak povećanja konačno usklađenih mirovina koje su pripadale na 1. siječnja godine u kojoj se mirovine povećavaju, a drugim podatkom se označava postotak povećanja mirovine koje su pripadale za prethodni mjesec. Tako je i ovaj put.

Prema tome, sve mirovine, starosne, invalidske i porodične, povećavaju se od 1. siječnja 1989. za 278 posto u odnosu na konačno usklađene mirovine za 1988. godinu koje su korisnicima pripadale na 1. siječnja 1989. Na drugi način izraženo, mirovine koje su od 1. siječnja 1989. prethodno već povećane za 200 posto, što je korisnicima isplaćeno 1. srpnja 1989. s mirovinom za lipanj, povećavaju se još za 26 posto. Rezultat obiju računica je isti.

Povećane mirovine isplatit će se s mirovinom za srpanj 1989. godine, dakle 1. kolovoza ove godine. Tada će, dakle, korisnici mirovine primiti povećanu mirovinu za srpanj 1989. godine i razlike na ime toga povećanja za razdoblje siječanj — lipanj 1989. godine. Može se kazati i ovako — korisnici će 1. kolovoza primiti 2,82 lipanjskih mirovina.

Bit će dobro da se ove računice pokažu na jednom primjeru, pa ćemo se poslužiti primjerom o kojemu je u našem listu već pisano.

Korisnik mirovine, kojemu je konačno usklađena mirovina na 1. siječnja 1989. iznosila 500.000 dinara, primio je za lipanj usklađenu mirovinu u iznosu od 1.500.000 dinara i razlike na ime toga povećanja za prvih pet mjeseci ove godine. Tome korisniku će se za srpanj ove godine isplatiti mirovina u iznosu od 1.890.000 dinara i razlike na ime povećanja mirovine od 1. siječnja do 30. lipnja 1989. u iznosu 2.340.000 dinara, odnosno ukupno će se isplatiti iznos od 4.230.000 dinara.

Treba i ovom prilikom kazati da na tekuće usklađivanje mirovine nemaju pravo korisnici koji će mirovinu steći počevši od 1. srpnja ove godine ili od bilo kojeg kasnijeg dana, kojima je mirovina određena od mirovinske osnovice utvrđene na temelju osobnih dohodaka ostvarenih i u 1989. godini.

Istodobno s odlučivanjem o usklađivanju mirovina odlučeno je i o novom iznosu minimalne mirovine, koji od 1. siječnja 1989. iznosi 1.555.020 dinara i o novom iznosu najnižeg mirovinskog primanja radi određivanja zaštitnog dodatka uz mirovinu, koji od 1. siječnja 1989. iznosi 1.068.080 dinara.

Prilikom posljednjeg pisanja u našem listu o usklađivanju mirovina kazano je tko ima pravo na minimalnu mirovinu i na zaštitni dodatak uz mirovinu, pa to sada ne treba ponavljati. No, radi boljeg razumijevanja, kažimo da će korisnici minimalne mirovine primiti 1. kolovoza ove godine usklađeni iznos minimalne mirovine za srpanj u iznosu od 1.555.020 dinara i na ime razlike za prvih šest mjeseci ove godine iznos od 1.925.280 dinara, odnosno ukupno 3.480.300 dinara. Korisnici punog iznosa zaštitnog dodatka uz mirovinu primit će 1. kolovoza ove godine povećani iznos mirovine i zaštitnog dodatka za srpanj u iznosu od 1.068.080 dinara i na ime razlike toga povećanja za prvih šest mjeseci ove godine iznos od 1.322.400 dinara, odnosno ukupno 2.390.480 dinara.

Pravo na doplatku za pomoć i njegu imaju pravo korisnici invalidske ili starosne mirovine kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju, prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe jer sami ne mogu udovoljavati osnovnim životnim zahtjevima. To pravo imaju i slijepi osobe u radnom odnosu kao i korisnici porodične mirovine koji su slijepi.

Doplatka za pomoć i njegu do sada se usklađivao samo početkom svake godine, a nije vršeno tzv. tekuće usklađivanje toga dodatka u toku godine. Međutim, ove godine se prvi put vrši i usklađivanje toga doplatka u toku godine. Prema Statutu, doplatka za pomoć i njegu se povećava u toku godine nakon isteka prvog, drugog i trećeg tromjesečja, i to za isti postotak za koji su u tom razdoblju povećane i mirovine. Tako je počevši od 1. travnja 1989. doplatka za pomoć i njegu u punom iznosu određen u visini od 492.940 dinara, a u smanjenom iznosu u visini od 369.730 dinara.

Slijepim korisnicima invalidske ili starosne mirovine ili osobama u radnom odnosu koje su slijepi određen je doplatka u visini od 616.210 dinara. Ti se iznosi doplatka za pomoć i njegu počevši od 1. srpnja 1989. povećavaju, tako da iznose, i to: doplatka u punom iznosu — 708.490 dinara, u smanjenom iznosu — 531.390 dinara i slijepim korisnicima 885.650 dinara. Kao što se iz napisanoga može razumjeti, doplatka za pomoć i njegu se ne usklađuje, poput mirovina, uvijek od 1. siječnja tekuće godine. Usklađeni iznosi doplatka za pomoć i njegu isplatit će se s mirovinom za srpanj, dakle 1. kolovoza 1989.

VLATKO MRŠA

Pokrenuli smo inicijativu za ustanovljavanje nagrade »Ante Frua«

PRITAJENA EKOLOŠKA BOMBA

Vaša inicijativa je dobra i svakako je treba pozdraviti, jer svaki pokušaj koji će stvoriti jednu novu svijest o potrebi očuvanja čovjekove okoline je dobrodošao. A upravo izgradnja takve svijesti je temeljni preduvjet da bi se moglo ozbiljnije početi misliti i razgovarati o zaštiti i očuvanju prirode. To je daleko najteža prepreka. Novac za nekakve projekte se kako-tako pronade, ali još uvijek se ne osjeća da smo razvili volju i svijest da mijenjamo naš odnos prema prirodi — veli Marijan Džambo

Ne, nismo posustali. Dapače. I dalje smo uvjereni da naša akcija o ustanovljavanju gradske ekološke nagrade »Ante Frua« ima smisla i da će jednog dana biti ostvarena. Podršku u tom nastojanju pružili su nam do sada — da podsjetimo — prof. Slavo Grubišić, barba Mate Rajčić, profesorica Mira Lam baša, barba Antin sin Aldo Frua, članovi planinarskog društva »Kamenar«, a vjerujemo i vi, poštovani čitaoci.

Vjerujemo, također, da ćemo i dalje uspijevati nalaziti zanimljive sugovornike koji će nam znati sugerirati što bi valjalo uraditi, kako i na koji način se organizirati, kako bi trebala izgledati ta ekološka nagrada o kojoj pričamo, tko bi je trebao dodjeljivati, gdje i kada. Vjerujemo da će budući prijedlozi biti jednako zanimljivi kao i ovi dosadašnji, a već smo ih nakupili podosta.

Ovog tjedna smo željeli razgovarati sa nekim iz novinarske branše, pa smo pokušali uspostaviti kontakt sa Nijazom Abadžićem novinarom TV Sarajeva, inače urednikom poznate emisije »Živjeti s prirodom«. Na našu žalost, zbog Nijazove preuzetosti nismo uspjeli ostvariti taj kontakt. Naravno da nam to ostaje obaveza za neki od sljedećih brojeva »Sibenskog lista«, a ovaj put smo zamolili Marijana Džambu novinara »Slobodne Dalmacije«, da nam o našoj inicijativi kaže nekoliko riječi.

— Vaša inicijativa je dobra i svakako je treba pozdraviti, jer svaki pokušaj koji će stvoriti jednu novu svijest o potrebi očuvanja čovjekove okoline je dobrodošao. A upravo izgradnja takve svijesti osnovni je preduvjet da bi se moglo ozbiljnije početi misliti i razgovarati o zaštiti i očuvanju prirode. To je daleko najteža prepreka. Novac za nekakve projekte se kako tako pronade, ali još uvijek se ne osjeća da smo razvili volju i svijest da mijenjamo naš odnos prema prirodi.

Pouzdamo se, na primjer, zna da Jugoslavija godišnje gubi 10 posto nacionalnog dohotka zbog toga što nije zaštitila ili nedovoljno štiti svoje prirodne resure. Kad je o Sibeniku riječ ako se ovako nastavi, taj će gubitak u skorijoj budućnosti dostići brojku od 50 posto. Zbog toga treba učiniti sve kako bi se razvila jedna nova svijest i potreba da se daleko više govori o kvaliteti života, a manje o svim stvarima na koje smo do sada navikli, premda ne treba smetnuti sa uma da saznanja na svjetskom nivou govore kako jedino one zemlje koje ostvare nacionalni dohodak od 6 tisuća dolara po stanovniku mogu o pitanju ekologije nešto ozbiljnije uraditi.

Za Sibenik je od presudnog značaja zaštita rijeke Krke. To je ekološka bomba koja može eksplodirati preko noći sa svim posljedicama za turizam i stanovništvo. Rijeka Krka zajedno sa šibenskim kanalom i zaljevom je zaista ugrožena i naša moralna i civilizacijska obaveza je zaštita cijelog tog područja. Bila bi tragedija i neoprostiva greška prema generacijama koje dolaze ostaviti im nečisto more ili zagađenu vodu. Pored toga još je podosta stvari koje ovaj grad mora riješiti. I primjer Soline kod Zablaca je vrlo indikativan. Nebriga je ovu atraktivnu uvalu učinila mrtvom barom u kojoj se jedino legu komarci. Zablacani zbog toga misle tužiti općinu Sibenik, jer njihovi apeli o potrebi čišćenja kanala, kojim je prije prirodnim putem u uvalu stizalo čisto more, nisu urodili plodom.

Sumski požar na Subičevcu sigurno će u skorijoj budućnosti ostaviti strašne posljedice. Primjer kiselih kiša u Alpama je više nego upozoravajući. Izumiranje šuma i njihov nestanak su posljedice koje će i ovaj grad itekako osjetiti.

N. URUKALO

Drniška panorama

KRKA VIŠE NIJE
MODROZELENA

Sta raditi u ljetu koje je došlo, makar i kišilo svaka dva tri dana. Pred hotelom predstoji da čovjek bira stolicu, jer su najčešće uništene. Čitanja započinju noću. Balotači ipak pred neboderom igraju i ispunjavaju dane. Prosvjetni radnici su na odmoru, smireni s nekakvim povećanjima plaća. Sta će raditi djeca? Snači će se već nekako. Odvažniji srednjoškolski satima stopiraju na izlazu iz Drniša da bi se nekako domogli Šibenika i mora.

Svježina Roškog Slapa oduševljava, šum vode opušta nudeći nam snatrenje i mir. Ali cijene soka i kave nas ubrzo preplaše, pa nam se čini da ćemo konobarima dobiti »Nikad više...« Krka nije više modrozeleno, pa ma šta govorili i činili, Krka je dobila crvenkasto bakarnu nijansu, voda je neprozirna, nema uz most većih riba i njihovih igara. Dolaze turisti, ali u nedjelju su bili malobrojni, pa nam se konobari nisu umorili.

Sjetim se, a kako starimo tako se sve više sjećamo. Nekad je Krka bila... Nas desetak bi se ustalo, upalilo aute i sa desetak auta bismo išli na slap popiti kvu. Da su automobili išli na vodu, bio bi to zločin. Ali trošili smo, vozili se bez veze. Zaista ni tada nas sve skupa nije ubijao rad, radili smo možda bolje nego i danas. Glad je i neimaština bila generacijama za noćima, javljama se grčevita želja nadoknade u duši, pa smo ubrzo svi i cijelo društvo stvorili zderačko potrošačku svijest. Trošilo se nemilice, da bismo tek nekoliko godina kasnije shvatili da je iza svega stajao naš nerad, zaduženje države i krediti.

Zapravo, ni sada se nismo dozvali pameti, jer bismo se kao pojedinci, porodica i kolektivi, morali odreći mnogo čega da bismo bar malo krenuli naprijed. Teško je s konja na magarca, obrnuto je bilo lakše. Uvježbavamo se polako, strpljivi su svi planeri s nama i mi s njima, ali ni u podsvjesti ne pomišljamo da se kad tad moramo odreći mnogobrojnih navika, potrošnje pogotovo. Ili je još uvijek spasonosno, štednja je za druge, neće baš mene sve to skupa pogoditi izvući ću se ja... Dugo smo baš takvu filozofiju življenja podgrinjivali. Ali, evo, ga ljetu, zašto o tome razmišljati. Roški slap je sve dalje i nedostupniji, odlasci na more su rjeđi. Valja se akomodirati.

Drniški konfeksionari u »Krateksu« ulažu u nove strojeve oko 6 milijardi dinara. Republički fond nerazvijenih općina dao je za ovakav program 4 milijarde i 100 milijuna dinara, dok bi u daljnjem vremenu isto toliko izdvojili i krapinska tekstilna industrija »Krateks«. Uz nabavu strojeva opremić će se višeći transpora, urediti skladište gotovih proizvoda, nabaviti furgon za prevoz robe, te posebno platiti nedostajuće stručnjake i osigurati im stanove. Uz postojeće postrojenje nabavom treće linije za šivanje moći će se zaposliti još stotinjak radnika, u sljedećoj godini zaposlilo bi se uz planiranu ulaganja još 150 radnika. Mada ova djelatnost nije unosna, ne ostvaruje dobiti i visoke plaće, ona je radno intenzivna pa zapošljava dosta ženske radne snage što je upravo za Drniš (duhovitiži kažu naše domaće Kosovo) veoma značajno, a za nezaposlene spasonosno.

Glazba iz Kastva nam je bila gost u okviru proslave 125. godišnjice naše glazbe. Održali su promenađni koncert na Poljani maršala Tita. Jordanka Lunić i Dušan Rašković, marljivi muzealci priredili su izložbu Meštrovićevih radova, te povijesnih i etnografskih spomenika u prostorijama motela na Roškom slapu. Marljivi tandem nam je izjavio, da im je cilj da se turisti obavijeste o našem kraju, te da na taj način zažele posjetiti Meštrovićev mauzolej, Muzej drniške krajine i Drniš, naravno.

S. GRUBAC

Gostionica »Zlatna ribica«

Kad uđeš
ostaneš „paf“

Zašto smo se na ovo odlučili? Najprije zbog toga što smo osjetili da nam gosti traže neku promjenu. Neki dolaze i dvadeset godina, a sve je bilo isto. Od onog starog nema više ništa, osim jelovnika, on je ostao nepromijenjen, a i broj gostiju. Kvalitetna hrana, usluge i radni prostor još bolji, ali i način usluživanja. Zapošljavamo deset radnika, svi osposobljeni, i mi, iz familije. Otvoreni smo već mjesec i po i, što se prometa tiče, nije baš porastao. Čak, dapače, stranaca je manje, a domaćih nikako — kaže B. Tudić

I, bogami je zaista zlatna. Ta posve nova brodarička, tuđičevska ribica. Da je čovjek ne prepozna, da se ne usudi ući, da kad uđe ostane »paf«. Zahvaljujući prvo vlasnicima, braći Branku i Josipu Tudiću, a onda arhitekti Tomislavu Relji i autoru interijera, Splićaninu Igoru Čičin-Sainu. Krupan zalogaj, nema što. A znalo bi se točno i koliko krupan da barem donekle utječe na porez. Ovakvo ništa ili možda tema za razgovor ugodni u još ugodnijem ambijentu i uz specijalite kuhinje, na ovom potezu najbogatijeg akvarija.

Ribice su, iz njega počele izlaziti, na pladnjevima naravno, još daleke 1961. godine kad je gazda bio Josip Jaram, djed sadašnjih vlasnika. Posao je zatim preuzeo njihov otac, Metod Tudić, pa je onda stigla magistrala i puno više prometa, 70. adaptacija gostionice, pa još jedna ova 89, najjača, najkrupnija...

— Zašto smo se odlučili? Najprije zbog toga što smo osjetili da nam gosti traže neku promjenu. Neki dolaze i dvadeset godina, a sve je bilo isto. Od onog starog nema više ništa — priča nam Branko Tudić — osim jelovnika, on je ostao nepromijenjen, a i broj gostiju. Kvalitetna hrana, usluga i radni prostor još bolji ali i način usluživanja. Zapošljavamo deset radnika, svi osposobljeni i mi, iz familije. Otvoreni smo već mjesec i po, i kažem vam, što se prometa tiče nije baš porastao. Čak, dapače, stranaca je manje, a domaćih nikako. Spašavaju nas reprezentacije, one su nam osamdeset posto posla. A, čujte, nije se ni čuditi. Tko može s plaćom od tristo, četiristo milijuna izlaziti na ručkove i večere. Kilogram ribe je sad od 25 do 35 milijuna, a već su nam spremni novi cjenici. Početkom kolovoza opet. Osim na papile, Tudići su

se pobrinuli da oplemene i zadovolje i ostala osjetila svojih gostiju. Krajem tjedna, točnije petkom i subotom, u »Ribici« nastupa klapa »Maslina«, a zidove rese probirani akvareli Nidže Ercega. Tridesetak ih je, a mogu se, ako vam pritekne i kupiti.

Ako vam ne pritekne, pa ostanete bez odjeće na raspolaganje ostaje obližnja plaža, a, dobro dođe i za nestašnu dječicu. Pa je, da sve bude na volju njihovu Branko ovih dana naveo pet kamiona sitnog šljunka. Riješena je tako i uvala gdje se obično skupljalo smeće. Tako je sve to, bez dinara, dopustila Mjesna zajednica izdajući povoljno rješenje. Stalo se, napokon nakraj i kanalizaciji. Riješili smo je — tvrde u »Ribici«, za pedeset godina septičkim jamama i izvodom dugim pedesetak metara. Ostaje još da se uredi, dovrši terasa. I gotovo.

Onda se Branko i Josip mogu posvetiti psihologiji. Jer... kaže Branko: — Svaki ugostitelj mora biti psiholog. Uvijek ocijeniti čim gost uđe što traži, i u svakom momentu znati reagirati na pravi način. Zato sam gotovo svaki dan ovdje od 7 do ponoći.

Kako to osjete gosti? Tako da kad jednom dođu, dođu ponovno. Kao Ivica Mamuza, inače iz Banja Luke kojemu ni relacija Austrija, gdje živi i radi — Brodarica nije ništa, ako je u pitanju »Zlatna ribica«.

B. Tudić

— Dolazim ovdje zadnje tri godine. Obišao sam puno mjesta, ali nema ljepšeg od ovog — uvjerava nas Mamuza.

Gdje završava stvarnost, a gdje počinju sanje?

— Sad sam miran do penzije — smijesi se Branko — a tradicija će, potruditi ćemo se, biti nastavljen. Nema razloga da ne bude. Htio bih samo da bude više domaćih gostiju, da nam bude bolji standard — kao što je nekad bio.

J. ERCEG

Tijesno

Smotra glazbi

Povodom Dana borca i 65. godine rada i uspješnog djelovanja KUD-a »Hartić«, u Tijesnu je održana ovogodišnja smotra glazbara iz Srednje i Sjeverne Dalmacije. Nastupile su glazbe iz Šibenika, Vrpolja, Zatona, Skradina, Drniša, Knina, Vodica, Pirovca, Stankovaca, Kalija, Primoštena, Tijesna i Trogira.

Natjecateljski program trajao je, bez pauze (nije jasno zbog čega) puna četiri sata, što je bilo naporno i za žiri i za publiku.

Iako se radi o »snažnom« zvuku duhačkih orkestrara, prostor za sviranje nije bio adekvatan. Dosta bolja rješenja za pozornicu krila su se samo nekoliko metara dalje.

Svoje umijeće glazbari su trebali pokazati kroz 15 minuta muziciranja. Izbor programa kod nekih glazbi nije bio najsjetnije odabran. Svi orkestri su izveli po koju kompoziciju tipa koračnice, i to su i najuspjelije izvedbe. Vrijednost ostalih kompozicija može se različito ocijenjavati od orkestra do orkestra, a bilo je tu dalmatinske pjesme, »Beatlesa« i kompozicija klasičnog stila.

Čini se da većina glazbara ima intonativnih problema sa linijom drvenih duhača. Ako je razlog tome zastarjelost ili loš instrumentarij, nužno je izvršiti popravak ili nabavu kvalitetnijih instrumenata.

Najuvjerljivija glazba na ovoj smotri bila je — Šibenska narodna glazba Pored nje dobar dojam su ostavile glazbe iz Vodica, Tijesna i Trogira. Od dirigenata istakli su se V. Antolić, B. Sintić, P. Škarica. Ostali učesnici svojim radom zaslužili su mjesto na ovoj smotri, a prvenstveno treba istaknuti perspektivnu glazbu iz Knina.

Da smotre ovakvo tipa treba mijenjati jesno je i ovogodišnjim učesnicima i stručnom žiriju. Zanimljivu ideju izložio je jedan od članova žirija, B. Grga. Promjene su, nužne zbog toga što se pod isti aršin ne mogu staviti »velike« glazbe, npr. šibenska, sa glazbom iz Skradina i sl. U ovakvim uvjetima mali orkestri nemaju šansu da budu pobjednici i da se onjima čuje izvan regije. Njihove ambicije se sigurno završavaju u prvom krugu natjecanja. Rješenja bi bilo u kategorizaciji, gdje bi se na razini Republike izvršila podjela na male, srednje i velike orkestre. Sanse za svaki orkestar bile bi veće jer bi se natjecali sa sebi odgovarajućim, povećao bi se broj prvih nagrada čime bi i stimulans za rad kod svih orkestrara bio veći. Pored ovih izmjena trebalo bi razmišljati i u uvođenju zadane kompozicije za sve orkestre.

Proslava Dana borca na lovački način

GOLUBE MOJ - GLINENI!

Govorili mi što nam drago, ali su točno oko i »kaubojska« brzina u lovačkom svijetu, i nasuprot svim zgražanjima zaštitara prirode, osnovne vrijednosti, pa je jednako tako važno pobijediti, kao i neugodno biti »škoba« i tako izgubiti ulaznicu u »mušku« sredinu punu taštine i nemilosrdnosti kada je »na tapetu« netko drugi

Jadrtovac, pola devet ujutro. Kiša bi i ne bi, sparina lijepi odjeću za tijelo, a od nekadašnje kožare, s druge strane ceste, prema Morinskom moru odjekuju hici sačmarica. A nije lovna sezona, niti se hajka. Lovci lovačkog društva »Šibenik« sakupili su se ovdje po tko zna koji put u natjecanju u gadanju glinenih golubova, da odmjeravajući vještinu oka i brzinu obilježe Dan borca, porazgovaraju, marendaju-i druže se.

Ove je godine sedam ekipa (»Kamenjarke«, »Nesvrsta-

ni«, »Grad«, »Donje Polje«, »Jadrtovac«, »Vrpolje«, »Vepar«) sa tridesetpet natjecatelja koji su se tri nedjelje prije pripremali za veliko finale 4. srpnja. I govorili mi što nam drago, ali su točno oko i »kaubojska« brzina u lovačkom svijetu, i nasuprot svim zgražanjima zaštitara prirode, osnovne vrijednosti, pa je jednako tako važno i vrlo važno pobijediti kao i neugodno biti »škoba« i tako izgubiti ulaznicu u »mušku« sredinu punu taštine i nemilosrdnosti kada je »na tapetu« netko drugi.

Stoga i ne treba u cijelosti vjerovati onima koji se ne natječu da je to zbog toga »što velikodušno mjesto prepuštaju mladima«, već treba potražiti u tome i zrno nesigurnosti i straha od moguće sramote, ali nije zamjeriti nikome. Poriv za lovom star je koliko i čovjek, pa, iako bi trebao biti razbibriga, još uvijek je vrlo važna stvar u životu nekoga tko se odlučio objesiti sačmaricu o rame, kupiti psa i uglavnom trošiti novac na skupi gušt u kojemu je divljač sve manje, a mnogo više lunjanja po ome našem kršu. Razglabamo o tome Miloje Lekić-Leko i ja dok vjetar miješa miris ispaljenih čahura s aromom leše janjetine iz Lekina kotla.

Zaista, na što ćemo pucati u prirodi ove godine? S člana

rinom od šest starih milijuna ne može se ama baš ništa, i našem je lovcu teško dokazati da priroda više ne može davati divljač kao nekad. I ovo je natjecanje, kao sjajna prilika za mnogo pucnjave kakve u lovu više nema financirano iz toga fonda, ali smo ostali na razini koju svakako treba unaprediti, govori mi Braco Bumbak, predsjednik jedinice »Grad« i natjecatelj ekipe »Jadrtovac«.

I baš dok razgovaramo, prolemi se pljesak od stotinu pari ruku iz publike: Mile Lamanović briljirao je hicima. Od deset golubova, svi su rasprsnuti pali na podvarnu livadu ispred vatrene linije. Isto to postigao je kasnije i Mile Relja iz »Kamenjarke«. Onda zatišje, pa mi Nikola Bagoje, predsjednik bodovne

komisije, govori i rezultate ekipnog pucanja: pobijedili su »Nesvrstani« s 59 bodova, a za jedan bod bolje od »Kamenjarke« i treći su bili gradski lovci s 37 bodova. Za danas i za ovogodišnji praznik ekipe su svoje ispucale.

Kasnije će se pucati pojedinačno, ali prije toga marena, okupljanje oko kotla i gutljaji vina »Nesvrstanih« iz pobjedničkog pehara. Cestitke sjajnome Relji, ali i uz nerijetke pohvale njegovoj pušci. Eto, sve je to nekada teže do li priznati čovjeka, ali i to je dio lova i lovaca, gdje će nastaviti se ovako, hici na glinenog goluba sve više zamjenjivati ove na divljač. A to već nije šala, pa čak ni lovačka.

B. PERISA
(Snimio: V. Polić)

Trgovina uzvraća udarac

MONOPOLIZAM JE „TIGAR“ OD PAPIRA

Trgovina uzvraća udarac — tako bismo otprilike mogli okvalificirati najnovije mjere koje poduzimaju šibenski trgovci s ciljem da u hirovitu tržišnu utakmicu uđu što spremniji i konkurentski sposobniji. Konkurencija je jaka u to nema sumnje, ne samo ona vezana za privatnu inicijativu, već i ona društvenog sektora, a »Šibenkin« navodni monopolizam tigar od papira tek — valja se, dakle, prilagoditi stanju i pokušati »kontraudarom« vratiti poljuljane pozicije.

Nema mira niti spokojstva među šibenskim trgovcima, a vele da su mali izgledi da ga i bude.

Valja raditi, valja se trkati, pratiti što radi konkurencija, poduzimati konkretne mjere. Poput onih koje imaju isključivi cilj oživljavanja, ne samo

Prigodna rasprodaja postat će redovni oblik trgovačke ponude, ne samo one vezane za sezonsko sniženje cijena, i bazirat će se na suradnji s većim dobavljačima iz čijeg će se proizvodnog programa i prodavati roba po cijenama nižim i za 15 do 20 posto od uobičajenih

inflacijom umrtvljene, prodaje. Pa i odricanja trgovačke marže, dragocjene razlike u cijeni trgovačke robe, primjerice. Tako se već od 1. srpnja o. g. u svim »Šibenkinim« objektima mogu kupiti određeni artikli, ukupno dvadesetak sadržanih u 13 grupa robe, po znatno nižim cijenama od tekućih i to od 10 posto pa naviše. U kategoriju »povlaštene« robe ući će, po mnogima još uvijek udarni artikli: ulje, šećer, kava, mlijeko u tetrapaku, konzumna vina plus »Debit«, brašno, tjestenina, pivo, deterđent, toaletni papir i mineralna voda.

Prigodna rasprodaja, to je već zaključak, postat će redovni oblik trgovačke ponude, ne samo ona vezana za sezonska sniženja cijena, i bazirat će se na suradnji s većim dobavljačima iz čijeg će se proizvodnog programa i prodavati roba po cijenama nižim i za 15 do 20 posto od uobičajenih. Tako je već isplaniran »Tjedan Sladkogorske« iz Sladkog Vrha u Robnoj kući, zagrebačke »Plive« (rasprodaja se trebala održati za vrijeme trajanja Festivala), zatim »Kraša« i drugih.

Zivko Gulin, direktor »Šibenkin« RJ »Komercijala«, veli: — Najozbiljnije razmatramo mogućnost prodaje robe s rokom plaćanja dobavljačima u 90 dana s popustom od 15 do 20 posto ukoliko se plaćanje tj. kupovina bude vršila gotovinom. Nadamo se da će to stimulirati naše potrošače, iako smo, nakon kraće stavke, ponovno uveli ček kao sredstvo plaćanja na duži rok. Tako ćemo namještaj, najmanje vrijednosti 150 st. milijuna, prodavati uz mogućnost plaćanja sa 4 čeka, time da je prvi naplativ odmah, bijelu tehniku i ostalu tehničku robu na 3 čeka, ciglarske i slične proizvode isto tako. Za sada jedino prehrambeni artikli nisu plativi čekom, izuzev jednokratno, ali ćemo, najvjerojatnije razriješiti i taj oblik prodaje na zadovoljavajući način.

Spomenemo li još diskont prodaju, kao specifični način prodaje trgovačke robe, koju će šibenski trgovci prakticirati u najskorije vrijeme na prodajnoj lokaciji u bivšem »Jadranservis«, zaključiti je da će kupci, bez obzira na izrazite inflacijske udare i realni pad kupovne moći, doći na svoje.

A svaka pogodnost u prodaji, ma koliko se činila minornom, melem je na ranu (blesiranim) potrošačima.

Z. SARIĆ

JADRIJA NA DAN BORCA

STARA, ZANEMARENA DAMA

RADIO SE NIJE NASUKAO

Radio-krstarenje (a ne Radio-Kistanje) 4. srpnja otplovilo je do Jadrije. Nitko se nije nasukao, iako je to s gostima, koji su srećom ispunili program po planu, uvijek moguće. Radio-Šibenik, bio je inače, uz boračku organizaciju općine organizator ovih su sreća na Jadriji.

Idemo prema Jadriji razmišljajući o tome što bismo tamo željeli zateći. Stvarna slika razgolićuje zabludu: ponor između želja svakoga kome je imalo stalo do Šibenika i stvarne slike Jadrije 4. srpnja već postaje ozbiljno dubok na prilazu s kopna. Parkiralište isprano prohujalom neverom beznadno je prazno sa četiri automobila, u re-

steranu tek nešto gostiju, kupača ima i nema...

Sasvim običan dan na jedinom gradskom kupalištu, kojega će teško popraviti i najbolja namjera. A željeli smo i nadali se mnoštvu ljudi, vreckavoj zafrkanciji, kao znaku shvaćanja koliko je Jadrija ozbiljno bolesna i koliko je potrebno vratiti joj

dostojanstvo izgubljeno prohujalim desetljećima. Uostalom, ovdje se na relativno malom prostoru sabila čitava vreća problema Šibenika, koje je on, »veliki tata« svijetle prošlosti, sadašnjosti s problemima i tko zna kakve budućnosti poput vrućeg krumpira prebacivao na mjesnu zajednicu Stari grad,

pa na »Rivijeru«, razvrgavši staru, nježnu ljubav — izdajom!

Kulminacija je bila u proljeća, s ozbiljnim znakom pitanja broskog prevoza, i u tome svjetlu možda bi trebalo promatrati reminiscenciju mnogih o vojnom brodu koji je besplatno u 13 sati krenuo s mula Krke. »Pa to je kao nakon rata!« — moglo se čuti od nekoliko dama. Da, i to je ono, od čega smo bespovratno ostali cijepljeni, prenoseći izgleda, imunitet i na potomke zajedno još s paketom koječega. To i jest bio cilj, a Dan borca samo dobar povod — da se pokušamo družiti kao nekad!

Slično je, vidno razočaran, govorio i mladi konobar iz »Basketa«, tako se govorilo i u emisiji uživo Radio-Šibenika iz improviziranog studija u »Rivijerinom« restoranu... Još je najžešće bilo staro jadrjaško društvo srednje generacije, mahom kabinaša, samozvani »revolucionarni komitet za uništenje ogromne teče brudeta od ugora« na čelu s Jakovom Nićem-Zakom. »Nikome, moj Periša, nije stalo do Jadrije. I nikada nije bilo gore, jer je brod ipak vozio. Koliko se samo općinskih vlada promijenilo, a Jadrija je samo propadala!«

Zaista, strahovit apsurd postoji ovdje: nacionalizirane kabine koje općina u porno ne daje na natječaj,

Pripremili: Branimir PERISA
Wilson POLIC

igrali je za...
restor...
**KOŠEVI,
KOŠEVI...**

TKO IH NE POZNAJE?

Revolucionarni komitet »kabinaša« preselio se od velike teče brudeta na balote. Valjaj, banzogo, izbij, dio su balotaškog slenga koji se ovdje obilno upotrebljava, dok su uložili igre tajni i nepovredivi, pa onjima nećemo, iako litra i litra na zidicu daju naslutiti u što se igra. Inače, nikoga nije potrebno posebno predstavljati. »Tko nas ne zna« nek'se ubije!

MAČAK, ĐUGUM I

Skokovi, što ljudi i opasniji, disciplina pancadu, na mrtvaca, salto, iako se publici Mačak, kad skočis, a smočis samo noge. U slabu konkurenciju koja je umanjila značaj

racija je bila u proljeće, s oznakom pitanja broskog... i u tom svjetlu možda bi... promatrati reminiscenciju... h o vojnom brodu koji je besu 13 sati krenuo s mula Krka... je kao nakon rata!« — moglo... i od nekoliko dama. Da, i to... od čega smo bespovratno »ci... ni«, prenoseći, izgleda, imuni... a potomke zajedno s još pa... koječega. To i jest bio cilj, a... orca samo dobar povod — da... kušamo družiti kao nekad!

DESANT NA JADRIJU

Publika, stigla najviše brodom Ratne mornarice, možda i nije »došla na svoje« ali je bilo navijanja, smijeha, dobacivanja i aplauza. Možda se trebalo događati i više toga, ali zbog čega recimo i publika nije postala izvođač, pa kako bila do bilo? Ovaj je dan, nastalom bio tako i zamišljen, čak je i desantni čamac pristao simbolično, na šljunčanoj plaži...

a iznad, u borovini kuće i kućice... Govore tako i Pičo Juras, Ive Supe, Grozdan Superba, Mate Zlatoper, spominjući i »Rivijeru«. A Ivan Mrdeža, majstor teče i varjače i autor ovoga brudeta, zajedno s direktorom Jurom Crnjakom brani firmu jednostavnom argumentacijom kako se tamo gdje nema gazde, ovakve stvari stalno događaju!

Nema prostornih planova, konstatiraju se i dvije Jadrije, »kabinaska« i »vikendaška«, razgovor, onako tipično šibenski prelazi i na rasprave o porijeklu i iskonskim pravima »navrjenih« i starih Šibenčana, dok Mate Gulini hladnokrvno na ploču ka-

bine naljeva rastaljeni katar i podjaruje diskusiju.

Boca je ostala beznadno prazna, pa se »revolucionarni komitet« seli na zoga balote. Ta je igra i jedini životni problem ovih »dobrih duhova Jadrije« kada su tu, samo je teško reći čiji bi problem trebao biti razvaljeni stol za ping-pong nešto niže. Nekima je ovakav vandalizam dobar argument za neaktivnost, čini mi se da i Crnjak pokušava proturiti lakvu tezu...

U restoranu, traje upravo drugi blok javljanja u živo s Jadrije. Marina je »crvozna zbog gostiju, a za susjednim stolom, zahvaljujući Ivanu Mrdeži upoznajem Francuza Philli-

pea Cuvellera, direktora centra mladih iz Lillea. Zajedno s Almom Dozo, tu-maćem, boravit će u zakupljenim bungalovima dva mjeseca s nekoliko grupa djece. Ovdje je tek dva dana, Šibenik nije »pošteno« obišao — a Jadrija, sviđa mu se, ali je zapuštena. Djeca koju vodi djeca su radnika tvornice »Renault« i ljetuju ovdje besplatno, dok za vrijeme školske godine obilaze Evropu.

Mislim o tome dok gospođica Alma prevodi, jer će nama i Jadrija, ovakva kakva jest, ako već nije, postati vrlo nedostižna: s povratnom kartom od dva stara milijuna prosječna obitelj vrlo brzo će »ispucati« odlaske. Još sa sla-

bo odgojenom i zahtjevnom djecom kakvu odgajamo, pa žele popiti i sok, bit će zaista nemoguće! U radničkoj zemlji!

Završio je i turnir u basketu, gotovi su i skokovi u vodu. Laureati, Maćak i Đugum, govore u programu, a nakon njih i Josip Slamić, besmrtni Primo. Čini mi se, da dok govori o Šibeniku, Jadriji i sportu kojemu je dao sebe, teško suzdržava suze. Kao što je teško oteći se dojm, nakon izložbe starih automobila na nogometnom igralištu, da je Jadrija upravo old-timer s kojega nitko neće čak niti obrisati prašinu. A tome, 4. srpnja nije bila kriva sa mo kiša.

uz mali nogomet druga jadrjska disciplina. U utorak su i mršavi, i baseini i debeli, i uglavnom se nitko nikome nitako zna biti i beštine i bijesa koji se brzo smiri poslije, u

ŠTO KAZU GRADANI?

TEŠKO DO LJETOVANJA

Pitati nekoga o tome kamo će za godišnji odmor, postalo je jednako neukusno kao i u kući obješenoga razgovarati o konopcu. Kamo s primanjima koja su sve manja, kada i Jadrija postaje sve nepristupačnijom, kako se maknuti izvan grada, recimo negdje u planinu? Na ta smo pitanja nastojali dobiti odgovore u ovoj anketi.

Zdenka Cipitelo, radnica: — Odmor iskoristim tako da se odmorim u potpunosti. Odem na kupanje, u »Solaris« najviše, ali o bilo kakvom odlasku izvan Šibenika teško je govoriti. Ta i kamo bih s ovakvim primanjima? I Jadrija je postala nedostižna. Zaista, najteže je onima koji nigdje nemaju kuću ili rodbinu izvan Šibenika.

Jadranka Smirčić, konobarica: — Već osam sezona ljeti radim, pa je jedino što mogu »ukrast« ono nešto što ostaje od slijepodneva. Odem tako u Murter, Vodice, a prošle zime sam radila u Njemačkoj, pa je o nekakvom odmoru teško govoriti. Uskoro ću, nadam se, na Kornate nekoliko dana, i to će biti sve. Svakako, »proleterimas« je najteže.

Krešo Polegubić, radnik: — Godišnji odmor? Nastojim ga iskoristiti sredinom srpnja, u sreću sezona, i provedem se isključivo ovdje, u Šibeniku. Bilo bi vrlo teško negdje otići, džep to nikako ne dozvoljava. Uostalom, postalo je sve teže otići i na Jadriju, a kamoli negdje drugdje, izvan Šibenika i na vlastiti trošak.

Ankica Paškalin, nezaposlena: — Nisam zaposlena pa nemam niti godišnjeg odmora, ali ne vjerujem da bilo drugačije i u obrnutoj situaciji. Dakle, za vrijeme tog mog, uvjetno rečeno, godišnjeg odmora uglavnom odlazim u »Solaris« i tamo se odmorim koliko je moguće. Sve da i imam želju otići negdje izvan Šibenika, bilo bi vrlo, vrlo teško...

»BOTNICA«

rih. Pobjedu je odnio tandem Maćak & Đugum, a bilo je na najviše svudio skok »Obotnice na lešo«. To je, objašnjava nije važno, ali je Maćak, kao menadžer imao primjedbi na

IZMEĐU JUČER I SUTRA

Vrankovićev
radni elan

JA SAM na to naučio. Godinama sam stvarao igrače, a ne kao drugi kupovao. »Rijeka« je minulih sezona kao mala tvornica igrača hranila druge. Zašto bih se, onda, bojao sličnog posla na Šubićevcu?!

Tako mi je odgovorio Mladen Vranković, novi trener »Šibenika« na pitanje koliko ga je pokolebao odlazak velikog broja standardnih prvotimaca iz tabora »crvenih«. Vranković je svojim odgovorom pogodio ukus onog dijela istinskih prijatelja šibenskog sporta, posebice nogometa, koji budućnost Šubićevca uporno traže u mladim, domaćim igračima i nogometašima iz dalmatinskog zaleđa. Ili, razgario dušu onih, koji bi se spasili kad bi novim, udarnim igračima »Šibenika« postali Benkovčani Čalić i Vrcelj ili »crveni« kadet Bulat.

— Što misliš o novom treneru? Hoće li biti reda i discipline!? — pitao me neposredno poslije Vrankovićeva odlaska jedan od najvatrenijih prijatelja »crvenih« Čiro Gulin.

Odgovor na Gulinovo pitanje vjerojatno leži u ostvarenju Vrankovićeve želje da mu najiskusniji i najkvalitetniji igrači »Šibenika« Nikica Cukrov i Željko Maretić budu produžena ruka na terenu. U tom smislu riječi je stručnjak već obavio prve, uvodne razgovore. A možda je potpuno u pravu i Maksim Brkić-Pancirov, koji poslije isteka predsjedničkog mandata ne prekida svoj volonterski rad na Šubićevcu, a koji mi je kazao: — Rijetko je prognoza Cukrova i Maretića o tome kako će se neki trener snaći na Šubićevcu bila pogrešna, a oni me obojica uvjeravaju kako smo s Vrankovićem napravili više nego dobar posao!

* * *

ATLETSKE sposobnosti i izuzetna brzina, to je ono po čemu se američki košarkaši bitno razlikuju od naših. To su njihove i jedine prednosti u odnosu na naše, nadarene momke.

To su osnovni dojmovi Mladena Šestana, trenera juniora »Šibenika« poslije boravka male nadarene čete s Baldekina u kampu američke sveučilišne momčadi »Notre Dame«. Kadetski reprezentativci Jurić i Nakić, te njihovi vršnjaci Baranović, Vlaić, Maleš i Plenča dosta su napredovali u dvotjednom radu »preko bare«.

— Diegger Phelps, trener »Notre Dame« je posebno oduševljen Nakićem. Mnogi su stručnjaci zapazili i Jurića. I uvjeravali me kako obojica na jesen moraju dobiti »prave« prilike u prvom sastavu. Meni je preostalo da se složim s takvim mišljenjem i prenesem ga Amanoviću — kazivao nam je još Šestan.

IVO MIKULIĆIN

Prinove u NK »Šibenik«

Nogomet

JURIŠ NA DRUGO-
LIGAŠKI VRH

Ovogodišnji prijelazni rok za nogometaše, koji je završen prošle subote, jamačno šibenskim »crvenima«, nije donio vodeću ulogu u »obljetanju« pojedinih zvijezda no da nisu bili u igri — daleko od toga! Valja spomenuti da je konačno riješeno i pitanje šefa stručnog štaba. Naime, nakon dugog »mešetarenja« sa Fahrudinom Jusufijem, te Stankom Poklepićem, iz trećeg plana je na dvije godine proizašao — Mladen Vranković. Stručnjak, koji nikad nije dolazio s mnogo pompe, ali stručnjak koji je uvijek znao radom izvući mnogo više i iz momčadi objektivno slabije kvalitete od šibenske čete.

Od prošlogodišnjeg sastava Skakić (Slavica), Pauk, Čatić, (S Nikolić), Godinić, Bilić, Me mić, M. Petković, Marenci, Maretić, Račanica (Z. Nikolić), Jurin (Ladević, Savija), ostalo je dosta, kako reče tajnik »crvenih«, Slobodan Stipančić. Jedini zadatak up-

Šibenski »crveni« pod vodstvom novog trenera Mladena Vrankovića otišli su na sedmodnevne pripreme u Ličko Lešće, a potom se vraćaju i nastavljaju vježbati na svom igralištu. »Generalka« za novu sezonu zakazana je za 21. srpnja kada će na Šubićevcu gostovati splitski »bili«

rave kluba bio je da se zadrži »kostur« momčadi, te uz pojedine kvalitetne prinove, pokuša ponovo juriti na vrh. Što se tiče novih igračkih kvaliteta, ne treba sumnjati u šibenska pojačanja, ali prvi put se više računa povelu o mladima iz obližnjih dalmatinskih klubova. Nije bilo skupih i nižerazrednih »bosanskih« akvizicija, a la Karajčić, Dimitrijević, koji zasigurno nisu pružili niti minimum očekivanog.

S druge strane pak, ove sezone na Šubićevcu su se preselili Čalić i Zoran Vrcelj iz benkovskog »Velebita«, Dejan Delevski iz »Solina«, Dželalija iz »Mosora«, Mladen Rakić iz »Zadra«, Veroljub Kostadinović iz »Bogatiće«, Mitević iz »Bregalnice« Vukašin Malević, te Siniša Čaleta, koji će s dvojnomo registracijom, moći, bude li to potrebno nastupiti i za matični klub — splitski »Hajduk«. Redove »crvenih«, napustili su Željko Jurin, koji se otisnuo na Apeninski poluotok u trećeligaša »Trenbollo«, Bego Čatić, nije mogao odbiti primamljivu ponudu iz Ankare, Zoran Skakić, želi braniti u Kupu prvaka, Zoran Pešić, te Dejan Račanica, već su podosta na braniku domovine, Almir Memić se vratio u prvu ligu (Borac-BL), dok je Slaven Bilić pošteno odradio posudbu i vratio se tamo gdje mu je i mjesto u — splitski »Hajduk«.

Valja istaknuti da se nakon dugo lutanja na Šubićevcu konačno skrasio i svojevrmeno jedan od najtalentiranijih »crvenih« mladih igrača — Siniša Petrović. Sigurno je da je zagrebačka epizoda za mladog šibenčanina, bila samo jedno gorko iskustvo.

Nogometaši su, dakle u novu sezonu, krenuli s dosta anonimusa od kojih se očekuje da opravdaju ukazano povjerenje. Što se tiče igračke strukture, valja istaknuti da je tu podosta napadača, što je i bila glavna boljka »crvenih«, proteklog prvenstva. Zna se da je trener Zarko Nedeljković, dugo forsirao tzv. »nizozemsku varijantu«, 3-5-2, gdje se realizacija svela na egzekutorske sposobnosti iz drugog plana Armanda Maželjka Maretića te »upadimarencija«. Zasigurno je glavna šibenska zvijezda, minulog prijelaznog roka bio ipak kapetan Nikica Cukrov, koji je riješio da produži igračku karijeru za još jednu sezonu. Ne treba biti pametan, pa uvi djeti koliko znači za ovaj sastav »Cukijev« ponovni »come back«.

»Crveni« su otišli na sedmodnevne bazične pripreme u Ličko Lešće, već u petak, potom slijedi povratak i rad do početka prvenstva na stadionu »Rade Končar«. Generalka za novu sezonu je 21. srpnja kada na Šubićevcu gostuje splitski »Hajduk«. Prvenstvo počinje 6. kolovoza, a u prvom kolu »Šibenik«, gostuje u Dubrovniku. O ambicijama u novoj natjecateljskoj sezoni, povratnik Siniša Petrović, sasvim će iskreno: »Mislim da smo dosta slabiji u odnosu na lani. No, to ne znači da ne možemo mnoge iznenaditi. Budemo li od početka zaigrali kako umijemo, a to uključuje i pobjedu u Dubrovniku, te u drugom kolu protiv »Pristine« u Šibeniku, možemo se slobodno upustiti u borbu za ponovni juriti na drugoligaško čelo«.

Z. KABOK

SPORTSKI MOZAIK

GRGUREVIĆ POBJEDNIK

U organizaciji RSD-a »Šibenik« i Doma boraca i omladine povodom Dana borca održan je brzopotezni vikend turnir u šahu na kojem je sudjelovalo 24 najbolja šahista s područja Šahovskog saveza Šibenik. Pobjednik turnira je majstorski kandidat Boris Grgurević koji je osvojio 7 bodova ispred Gorana Grozdanića i Marka Klarića koji su osvojili 6,5 bodova, dok se na četvrtu poziciju plasirao Šišara. Pobjednicima su uručeni prigodni pokloni.

TURNIR JADRIJA

Na kupalištu Jadrija i ove godine održat će se prigodni malonogometni turnir pod nazivom »Stojan Mileta«. Turnir će trajati od 25 do 27. srpnja i na njemu će sudjelovati 32 momčadi. Ekipe se mogu prijaviti do 15. srpnja kod Josipa Slamića-Prima. Finalne će se odigrati 27. srpnja na Dan ustanaka naroda i narodnosti SR Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

»VODICE« OSTAJU REGIONALNI LIGAS

Predsjedništvo Dalmatinske nogometne regije donijelo je odluku po kojoj su »Sloboda« iz Posedarja i »Jedinstvo« iz Islama Grčkog članovi Dalmatinske nogometne lige — skupine sjever izgubili članstvo u ovom rangu natjecanja. Njima je lani bilo dozvoljeno da sudjeluju u natjecanju, ali im je

progledano kroz prste i dozvoljeno da se godinu dana natječu uz obavezu da osiguraju potrebne uvjete. Zato su oni »povučeni« u niži rang jer nisu osigurali uvjete, što je dobro došlo nogometašima »Vodica« koji imaju dobre uvjete i osigurali su opstanak u ovom rangu natjecanja.

PORAZ »SLOBODNE PLOVIDBE«

U nastavku prvenstva Dalmatinske bočarske lige dva predstavnika šibenske regije doživjeli su poraz. »Slobodna plovidba« kao domaćin poražena je od »Zardina« 4:11, a »Ljubica« je u gostima sa 15:0 poražena od »Orkana« u Dugom Ratu, dok je »Sponda« kao domaćin porazila »Elektrocentru« 8:7. Poslije ovog kola u vodstvu se nalazi čak četiri ekipe sa 12 bodova, a »Slobodna plovidba«, »Ljubica« i »Sponda« zauzimaju donji dio prvenstvene ljestvice.

RELI »SKRADIN 89.«

U organizaciji AMD »Šibenik« 9. srpnja održat će se brdsko-brzinska automobilistička utrka »Skradin 89.« na dionici Skradin — Lozovac u kojoj će sudjelovati preko 80 natjecatelja, a bodovat će se za prvenstvo države i republike. Održava se povodom 45. obljetnice AMD-a »Šibenik«, te će prvenstvo otvoriti prvi predsjednik AMD-a »Šibenik« Krste Juras - Kike.

R. TRAVICA

KRO »LEC« VODICE
Broj 191/89

Zbor radnih ljudi KRO »LEC« iz Vodica na svom sastanku održanom 26. 6. 1989. donio je temeljem člana 146. Statuta odluku o raspisivanju

NATJEČAJ

za popunu radnog mjesta inokosnog poslovnog organa — direktora radne organizacije

Osim općih uvjeta utvrđenih zakonom, kandidati moraju ispunjavati i ove posebne uvjete:

- VSS
- 4 godine radnog iskustva od čega 3 godine na rukovodećim poslovima
- da poznaje poslovanje radne organizacije
- da je u dosadašnjem radu pokazao spremnost za razvoj samoupravnih socijalističkih odnosa,
- da nije osuđivan za krivična djela.

Kandidati svoje molbe sa potrebnom dokumentacijom kojom dokazuju ispunjavanje posebnih uvjeta, dostavljaju Natječajnoj komisiji.

Natječaj je otvoren 15 dana od dana objave na oglasnoj ploči SIZ-a za zapošljavanje Šibenik.

O rezultatima natječaja svi kandidati bit će obaviješteni u roku 15 dana od dana isteka roka za podnošenje ponuda.

OBAVIJEST IZ

»JADRANSKE BANKE«

UBH »JADRANSKA BANKA« Osnovna banka Šibenik obavijestava vlasnike tekućih računa koji su zaposleni u Medicinskom centru Šibenik da će od 10. srpnja 1989. godine, čekove po svojim tekućim računima moći podizati u poslovnicu »Robna kuća«.

POSLOVANJE U OVAJ

NOVOST U »ŠIBENSKOM LISTU«

- Od 15. srpnja u svakom broju posebna stranica: otok Murter, Vodice, Primošten — Rogoznica, Zagora — otoci.
- »Šibenski list« informira o zbivanjima u cijeloj općini.
- Besplatni mali oglasi u »Šibenskom listu«.
- »Šibenski list« piše ono što drugi prešućuju.

MALI OGLASNIK

TELEFON: 25-822

TRAZIM akvizitere za prodaju predmeta za čišćenje. Poželjan telefon i automobil, ali nije uvjet. Ponude s kratkom biografijom pod broj 349.

SAMAC traži garsonjeru ili dvosoban stan na duže vrijeme. Javiti se na telefon 26-681.

(350)

PRODAJEM foto-aparat sa ugrađenim blincem (camera 110) marke »Hermes« radi kupovine polaroida. Cijena 380.000 dinara. Informacije na telefon 35-997.

(351)

IZNAJMLJUJEM poslovni prostor, 70 četvornih metara. Javiti se na adresu: Joso Lemac, P. Trlajc bb.

(352)

IZNAJMLJUJEM poslovni prostor, 70 četvornih metara, opremljen za ugostiteljstvo u centru grada. Informacije na telefon 23-722.

(353)

OZBILJNA djevojka traži posao za sezonu ili stalno. Ponude na telefon 23-875.

(354)

STRANI mladi umirovljenik želi poznanstvo osobe do 45 godina koja nema djece, prednost da govori engleski jezik. Ne pijem, ne pušim, blage sam naravi, ako ste slični i želite imati skladan brak javite se. Ako ste u radnom odnosu, imate radni staž, to

KUPUJEM polovni štednjak kombinacija plin i struja. Ponude pod broj 359.

PRODAJE se čamac 4,20 m i motor penta 4 KS i vesla. Telefon 26-676.

(361)

MIJENJAM trosoban stan na Vidicima za dva jednosobna. Javiti se na telefon: 28-303, od 14 do 18 sati.

(362)

IZNAJMLJUJEM u centru grada, u vrlo prometnoj ulici, prostoriju od oko 30 četvornih metara, za tihi obrt. Informacije na telefon 32-388.

(363)

PRODAJEM osobni automobil marke »Kadet« dizel, proizvođnje travanj 1986. godine sa četvero vrata. Ponude pod broj 364.

PRODAJE se »Istranka de luxe« sa »Tomosom 4«, dodatno opremljena. Telefon 32-295.

(329)

NOVO — NOVO — NOVO

IZ TISKA USKORO IZLAZI KNJIGA

ŠIBENIK NA RAZGLEDNICAMA NEKAD I DANAS

autora Josipa JAKOVLJEVIĆA

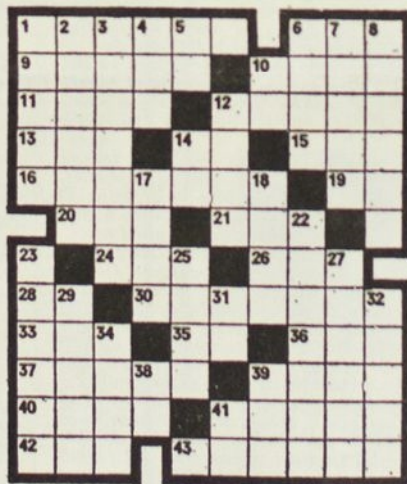
- život i običaji Šibenčana između dva rata
- osamdeset gradskih motiva na starim i novim fotografijama

Otvorena izložba

MORE, LJUDI, OBALA

U četvrtak, 6. srpnja navečer Muzej grada Šibenika otvorio je ovogodišnju izložbu MORE LJUDI OBALA. Ova u našem gradu najveća likovna manifestacija okupila je na jednom mjestu likovna ostvarenja 72 umjetnika (od kojih 8 iz inozemstva) iz SR Hrvatske. Kao i do sada, to su djela autora različite generacijske pripadnosti i stilskih opredjeljenja, koje, međutim, povezuje ista tematika primorski-jadranski motivi i ljudi toga podneblja. Sedamdeset i dva likovna djela (slike, grafike i skulpture) izložena su na ovoj izlozi koja nam omogućuje uvid u značajan isječak suvremenog stvaralaštva Hrvatske. Izložba ostaje otvorena do 30. srpnja. Za posjetioce je otvorena svakog dana od 10 do 12 i od 19 do 21 sat.

KRIŽALJKA

ska oznaka za Valjevo, 39. Pokazna zamjenica, 41. Kem. znak za iridij.

LJ. JELOVČIĆ

VODORAVNO: 1. Naziv jednog starijeg dijela Šibenika, 6. Vrsta orla (bjeloglavi), 9. Ubodena mjesta, 10. Vođa (po talijanski), 11. Vrsta igre na sreću, 12. Mjera za dužinu (razmak dva prsta na ruci), 13. Ime glumice Sovagović, 14. Kem. znak za aluminij, 15. Zmaj, azdaja, 16. Čovjek koji ljetuje u šatoru, kampist, 19. Krat. za »ad notom«, 20. Narodnooslobodilački pokret (krat.), 21. Sredstvo za pranje, 24. Vrsta teške bolesti, 26. Tanka metalna pločica, 28. Inicijali pok. splitskog skladatelja (Mala Floramy), 30. Crnilo, tinta (prov.), 33. Krat. za zapadnonj. Nar. kolo, 37. Naša rijeka, 39. Gord, ponomačku valutu, 35. Osobna zamjenica, 36. san, 40. Djevojka moma, 41. Zensko ime, 42. Starorimska božica srdžbe, 43. Svota koju banka stavlja na raspolaganje (uz kamatu) nekoj osobi ili firmi.

OKOMITO: 1. Vrsta mesnog jela, 2. Jedan šibenski otok (Otok mladosti), 3. Vrsta tiskarskog stroja, 4. Umjetni međunarodni jezik, 5. Kem. oznaka za krom, 6. Ovog časa, 7. Bolesno stanje dijela ljudskog organizma, 8. Najpopularniji šibenski trg (za šetnju, cirkus ili parking), 10. Bljarski štop, tak, 12. Koji je plave boje, 14. Zemljišna mjera, 17. Zao, 18. Postolarska potrepština (množina), 22. Pratlja smotra, 23. Noviji dio Šibenika, 25. Vrsta osvježavajućeg napitka, 27. Jestivi kesteni, 29. Jedan kem. element (Te), 31. Automobilska oznaka za Livno, 32. Vrsta kolača, ralada, 34. Težak san, košmr, 38. Automobil-

Kazivanje Mile Karadole

Djetinjstvo uz Jurasovu česmu

Najzlatije mi je od svega što se o ženama Šibenika nije napisala knjiga. Jer čili okrug, čili grad je to zaslužija. Dinka Krnčević, Ljuba Tambačina, Višnja Sarić, Mladinka Grubišić, Vjera Trinajstić, Marija Novak, pa Milka pokojna Lazić, Mila Kovač, također, samo da spomenem one koje su nosioci »Spomenice«. A tribalo je dobiti nji, još, 15-20 najmanje. Jer šibenska je žena dala našoj revoluciji i pokretu svoj puni doprinos, bile smo na glasu i puno šire. To potvrđuje uostalom i broj pozvanih žena iz Šibenika na I. konferenciju žena Jugoslavije održanu u najžešćem jeku rata — 26, 27. i 28. 11. 1942. u Bosanskom Petrovcu. Išlo smo: ja, Marija Novak, ka rukovodilac grupe, Vjera Trinajstić, Milka Lovrić-Grubišić, Marija Skorin iz Primoštena, Mima Mrša iz Zatonu, poginula na primoštenkom terenu, Ilika Sprljan iz Vodica, poslin strijeljana. A kako se išlo u B. Petrovac? Po kiši, sniegu, između neprijateljskih linija, uvijek s glavom u torbi i — pješice. A što ste mislili. E, bila su to vrijeme. Bili smo mladi, bili smo poletni, ko je mogao misliti na poteškoće. A sad osjećam poteškoće druge vrste — na jedno oko ne vidim niži iskre, a na drugo samo teke. Ne čitan, ne gledan televiziju, poslušan samo dnevnik — 3 operacije do sada i jedan put na laseru. U ono je vrijeme bila ona, sad je ova borba, ha, ha. No, pustimo to sada, valja se katkad i teke opustiti, zaboraviti.

RADO SE SJEĆAN DANA DJETINJSTVA

Rado se sjećan dana djetinjstva. Siromašnih, oskudnih i sve to, ali nezaboravni. Provedeni tu gori u Jurasima, uz Jurasovu česmu. A Jurasi su van, mi ovi što smo živili uz česmu smo jedni, a oni na Jamnjaku što im se kuće ne vide drugi, ni selo ni grad. Oduvijek smo spadali pod Crnicu. Otac mi Ante se bavija poljoprivredom, u familiji nas je bilo devetero djece, od toga se uspijelo odgojiti samo nas troje — šestero je umrlo manje ili više od bijede uglavnom. Od nas troje živi najstariji je Luka, rođen 1908. pa ja, 1911. i Mladinko, 1923. koji je poginija u borbi. Poginija na Sutjesci, u V. ofenzivi, bija je u III. dalmatinskoj, on i muž mi poginuli ubližu. Inače je ta brigada izginila sva, pa se poslin obnovila. Na Sutjesci su ostali i mnogi Šibenčani, ne u III, već u II. dalmatinskoj — Vinko Karadole, dva brata Zračića što ih zovu Repci, pa onda Pačelovi, pa mali Batinića Ivo, jedinaac... bilo ji puno.

Otac je radija svoju zemlju, ali povremeno i tuđu, jer je tribalo preživiti. A živilo se loše. Kad se radiilo u polje, onda šaku riža za ručak a za večeru krumpira i maništra sa teke slanice. Čilu se godinu uzimalo na dug: brašno, maništra, sapun i sve drugo. Pa kad se prodalo ono teke vina ili što drugo, vraćalo se. Kupovali smo, bolje reći dužili, kod Frane Trinajstić na Vanjskom ili kod Tarle na Poljani. Kad je umra čača, zadužili smo se za sedminu, uzeli bakalar, rižu i sve što je tribalo. Brat koji je radija kod građevinskog poduzetnika Olivara, bija ka pomoćni zidar, mjesecima je otplaćiva dug. To smo svi u kući osjetili. Sedmina je, to da kažem usputno, bila uobičajena u to vrime. A mrtvac se čuva kući, kakva mrtvačnica, čuvala ga rodbina — do ponoća jedni, od ponoća drugi. Običaja se valjalo držati, zar ne.

A KO JE SMIJA SAM IĆI U GRAD

Sto reći o svom djetinjstvu kad ga nisan ni imala. Danas mi se čino lipo i sve to, ali da li je zaista bilo tako. Di je Jurasova česma, a di Dojac — tamo sam morala ići u osnovnu školu. Sva srića ne dugo. Kad san dobila prve srdele sa obe strane — odogzo i odogzo, više me škola nije vidila. Čača i mater jedva su dočekali, oni su bili prosti i nepismeni ljudi, njima je triba radnik u kući. Čupala san žito, škopila loze, kad bi mater odnila mliko u grad radila san i ostale poslove.

M. Karadole

Na Jurasovu česmu dolazili su mnogi. Sva Dubrava i Rakovo Selo, čitava okolica. Nosili su vodu, napajali stoku. A koliko san ja prenila vode od česme do kuće, Vidro od 40 litara pa na glavu. I tako svaki dan po više puta. Ali bilo je zanimljivo. Tuda su prolazili težaci iz polja. Pa ja i drugarice mi — Marica, Danka, pokojna Beba, kad to očitimo, brže bolje na česmu. Ako oni ne dodu kad mi mislimo da bi tribali proći, mi vodu poneseimo, proljemo je bližu kuće, pa opet nazad. Momci dolazili kod nas pivati. Đuro Sekulić, Joso Bujas, umra nedavno. Bruno Berović, umra mlad, najviše san za njim plakala, bija mi je drag. Nediljom smo išle u grad, na Poljani, u Kaelargu, — nije moglo jaje propasti koliko je svita bilo. A ko je smija sam ići u grad — nas cure s Jurasove česme uvijek je pratija neko od braće — Stipe, Luka, Mate, po redu, većinom.

BILA JE TO LIPA TRADICIJA I OBIČAJ

Udala san se 1933. godine. Muž mi bija od Karadolica. I oni su se razlikovali među se po mnogočemu. Tako su oni Karadolici u koje san se ja udala, za razliku od oni iz Matije Gućca slavili krsnu slavu sv. Luka. Jedini u Šibeniku. Samo se za njovu slavu držala velika misa u Gospe vanka grada, samo za naše pleme višele zastave. Poslin se to, naročito u ratu, počelo zaboravljati i gubiti. A bila je lipa tradicija i običaj.

U tvornici sam bila aktivna, uključila san se u organizirani rad žena, išla sam na sastanke. Među zaposlenima u tvornici bile su 2 struje. Iz moje grupe, to se zbilja mogu pohvaliti, u dva dila su išli u partizane, treći dija za raditi na terenu. Sičan se da je prvi sastanak održan 11. 12. januara 1941. godine, znam po tome što mi je onda umra otac, pa san rekla da neću moći ići ote prve nedilje, pa san došla druge. Kako na prvi, tako uvijek. Primala sam zadatke i održavala sastanke. U I grupi sastanak je održala Marija Novak, Hvaranka, poslin doktorica, živi u Splitu. Nazvali su ga ka prvi aktiv žena. Zadatak je bija da pripremino žene, širimu krug i u svakom sektoru u gradu organiziramo nove grupe. Jer rat se već čitija, nije bija daleko. Onda se formira gradski odbor žena i 2 rajonska, istočni i zapadni. O tome kako san prvi put izašla na oslobođeni teritorij, među partizane, 1942. godine, kad se održavala I. konfe-

čilu se godinu uzimalo na dug: brašno, maništra, sapun i sve drugo. Pa kad se prodalo ono teke vina ili što drugo, vraćalo se. Kupovali, bolje reći dužili, kod Frane Trinajstić na Vanjskom ili kod Tarle na Poljani. Kad mi umra čača, zadužili se za sedminu, uzeli bakalar, rižu i sve što je tribalo. Brat koji je radio kod građevinskog poduzetnika Olivara, bija ka pomoćni zidar, mjesecima otplaćiva dug. To smo svi u kući osjetili. Sedmina je, to da kažem usputno, bila uobičajena u to vrime. A mrtvac se čuva kući, kakva mrtvačnica, čuvala ga rodbina — do ponoća jedni, od ponoća drugi. Običaja se valjalo držati, zar ne?

rencija žena Jugoslavije u B. Petrovcu, već san kazala. Nije bilo lako. Šibenik je bija sav u žici, ako si mislija izaći, naročito krtomice, ka i ja, mora si kroz žicu. Onda Bosanski Petrovac. Prvi put u životu vidila san Tita, došle su žene iz čitave Jugoslavije, kad se pojavila legenda od žena Kata Pejnović, obučena sva u crno i sa crnim šudarom priko glave — samo u jednom danu strijeljali su na njezine oči muža joj i tri sina, sva je dvorana zamukla, bilo te stra. Ko to more zaboraviti. Onda se moralo vratiti nazad u Šibenik. Nije Sekulić bija je sekretar politički, Marija Novak organizacioni, načuli su da se o meni u gradu raspituju i zabranili da se vratim. Poslin sam ipak išla. Kurir me dopratija do Dubrave, otalen san se morala snalaziti. Ujutro mlakarice idu u grad, ja za njima. One nisu bile baš najsrtnije. »Nećeš ići s nama, radi tebe ćemo mi nastradati«, govorili su mi mlakarice. U gradu je, pa i moje Karadolice, puno ljudi diglo u internaciju, najviše na Molat. Diglo je Dumu, Vinka i Katu Karadole, iz moje ulice diglo i Nikolu Lončara, u kuće su im usehili crnokošuljaši. Moje, svekra i svekru, nisu nekim slučajem podigli. Da bi se poslin toliko vrijeme mogla pojaviti u kući i da to ne bi bilo sumnjivo, metla san priko glave bijeli tavajol i govorila kako san upravo izašla iz bolnice.

ŽIVIM, REKLA SAM VAM KAKO

1943. godine, u februaru, sam izašla po drugi put izvan žice, ovaj put zastalno, u partizane. Sa mnom je triba ići i mali Marko, ali Ljuba Tambačina je bila protiv. »Ostavi, rekla je, pa kad vidiš i izvidiš, javi«. Fala joj. Da je mali iša sa mnom, ko zna što bi bilo s njim, jer iz dječjeg doma di su bili smješteni puno dice je nestalo i pomrlo. Tako je nesta i mali od Milke Lazić i mnogi drugi. Mali se Marko najprije krija u bolnici kod dra Kurajice, koji je bija član Narodnog odbora, pa se poslin vratija kod moji... I tako izađemo priko Kamena, priko žice, prije toga morali smo čekati da zade miece. Kurir što nas je vodija, slabo se snalazija na terenu pa smo u Danilo Kraljice došli poslin pusti sati hoda. U Kraljice je već bilo puno Šibenčana, Vjera Trinajstić došla je već ranije. Bila sam raspoređena u Okružni odbor žena, radila sam u Sapinu Docu i na primoštenkom terenu uglavnom. Onda me premistu u Kotarski komitet u Kistanje. Šibenik su oslobodili, a ja nisan mogla doći, nisu mi mogli naći zamjenu. Napokon pridem u Kotarski komitet Šibenik, zadužin se opet za žene. Onda u Gradski komitet, pa u Narodni odbor ka povjerenik socijalnog staranja, a poslin trgovine i opskrbe. U međuvremenu san se doškolovala, bile su organizirane škole za polaganje male mature, s jednim razredom ili ništa, u Tisnom i Šibeniku. Zatim sam išla u Zagreb, u Glavni odbor žena za Hrvatsku. Kad se oti odbor raspormira, vratim se u Šibenik za upraviteljicu Doma starih i nemoćnih. Otalen sam išla u penziju — s 39 godina, 6 miece i nekoliko dana radnog staža. Eto, tako. Živim, rekla san već kako. Imam jednog sina, jednu nevistu, unuku i prauuku. Nemam auto, kuću ni vikendicu. Sve što imam to su ova odlikovanja pohranjena tu u veltrinu. Pogledajte — Partizanska spomenica, Orden bratstva i jedinstva II reda, Orden zasluga za narod III reda, Orden Republike sa srebrnim vijencem, Orden za hrabrost, Plaketa Saveza boraca Jugoslavije... Eto, to mi je sve. A nije malo, priznat ćete.

Pribilježio: ZIVKO SARIĆ

Kinematografi

Iz matičnog ureda

»SIBENIK«: američki film »Mafijski potiv nindže« (do 9. VII.)
američki film »Zaljubljeni zavodnik« (od 10. do 13. VII.)

Početak predstava u 18.30 i 20.30 sati.

»20. APRILA«: domaći film »Brača po materi« (od 9. VII.)

američki film »Lov na dijamante« (od 10. do 13. VII.)
Početak predstava u 17 i 19 sati.

američki film »Svila, saten i seks« (do 15. VII.)

Početak predstave u 21 sat.

Dežurna ljekarna

VAROS, Ulica bratstva i jedinstva 32 (do 14. VII.)

Rođeni:
Dobili kćerku: Zeljko i Zorana Vrbičić, Sretan i Jelena Jelovčić, Petar i Sana Lučić, Igor i Dajana Dvorščak, Darko i Ines Belamarić, Jure i Zorka Juričev-Grgin, Davor i Romana Benzon, Goran i Vjera Jelovčić, Silvio i Marija Jurić, Božo i Irena Brajković, Laslo i Marija Virag, Ante i Ankica Trošić, Josko i Dijana Ježina, Nikola i Nada Lalić.

Dobili sina: Rade i Ankica Klarić, Josko i Neda Perišić, Stipo i Barbara Grgić, Paško i Ankica Jurić, Marko i Dragica Krečak, Stipan i Mira Jelić.

Vjenčani:
Zdravka Kardum i Dragan Bijelić, Ankica Ramadža i Zeljko Mrdeža, Roberta Juras i Ivica Gulin.

Umrli:
Ana Lončar (86), Roka Matković (85), Mara Rončević (81).

DALI KRV

U Službi za transfuziju Medicinskog centra u Šibeniku dobrovoljno su dali krv: Ante Grubelić i Eduard Stipančić (Tribunji), Damir Gojčeta (»Jadranska banka« Šibenik), Mirko Mijatović, Mateo Sunara, Goran Gović, Ivica Lukačin i Branko Lelas (»Slobodna plovidba«), Josko Blaće, Duško Zivković, Nikola Konforta, Krešo Vrcić, Petar Bukić, Nikica Bukić, Milan Močić, Ante Klisović, Ivica Marković, Zlatko Plenča, Josip Jerković, Danilo Pavasović, Miljenko Beban, Dražen Babić, Darko Devčić, Stipe Dodig, Goran Dimić i Dragan Potkonjak (TLM), Jere Perkov i Tomislav Šimić (»Izgradnja«), Vedran Vlahović, Mile Jelić, Svetan Benedek, Zeljko Vračić, Milivoj Tolo i Branko Krnić (MTRZ), Marijan Severdija, Jagoda Junaković i Marko Krička (TEF), Milan Rupić, Zeljko Duilo, Stanislav Desnica i Miloš Dobrijević (»Šibenka«), Stanislav Pamuković (Vodice), Slobodan Bulatović i Goran Glušac (Klub DDK Crvenog križa), Serdo Topčić, Goran Dobrota, Slavko Perkov, Miroslav Ivković, Ivan Zorica, Nikola Josić, Suzana Mrkota, Milivoj Krpetić i Borislav Miletić (ATP), Bruno Lučev, Milan Jelača, Zdravko Jelača, (Šibenik).

Kretanje brodova

»Slobodne plovidbe«
STOLT EXPORTER — u Yokohami, STOLT USKOK — u Houstonu, JABLANICA — na putu za Rotterdam, ZIRJE — u Kasadu, BIHAC — u Rotterdamu, ŠUBICEVAC — na putu za Tampu, DINARA — u Xiamenu, BARANJA — u Kazablanci, JURAJ DALMATINAC — u New Yorku, SIMO MATAVULI — u Amsterdamu, MURTER — u Sete, KORNAT — u Rio Grande, BILICE — u Manfredoniji, SKRADIN — na putu za Alexandriju, VODICE — u Pireju, BORUSSIA — u Suezu, SUBOTICA — na putu za Limassol, ZLARIN — u Santosu, BIOGRAD — očekuje se u Newarku, DRNIS — na putu za Kemi, PRIMOSTEN — u Baru, KRAPANJ — u Emdenu, PRVIC — u Kardeljevu, ROGOZNICA — na putu za Split.

U SJECANJE

Dana 5. VII. 1989. godine navršila se godina od smrti našeg voljenog supruga, oca i djeda

VINKA BURE

5. VII. 1988.
5. VII. 1989.

S ljubavlju, ponosom i poštovanjem uvijek si u našim mislima i srcima.

Tvoji najmiliji

Počivao u miru Božjem!

(077)

U SJECANJE

Dana 5. VII. 1989. navršila se godina dana od smrti moje supruge

SONJE NIĆENO

5. VII. 1988.
5. VII. 1989.

Uvijek u mislima s tobom.
Tvoj suprug Josko.

(078)

ZAHVALA

Dana 4. VII. 1989. navršilo se mjesec dana od smrti našeg dragog supruga, oca, djeda i pradjeda

JOSE MILINA

Dirnuti velikom pažnjom u teškim trenucima tuže, a u nemogućnosti da svima pojedinačno zahvalimo ovim putem izražavamo veliku zahvalnost svima koji su nam usmeno ili pismeno izrazili svoje saosećaje i dragog nam pokojnika ispratili na vječni počinak te njegov grob okitili vijenicima i cvijećem. Posebnu zahvalnost dugujemo velikom čovjeku i profesoru dr. Borisu Radlu i primarijusu dr. Josipu Batiniću, hvala osoblju Kirurškog odjela koji su pokušali da nam pokojniku olakšaju posljednje dane života.

Zahvalna i ožalošćena supruga i djeca s obiteljima.

(081)

S tugom u sreću javljamo rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest da nam je 1. srpnja 1989. u 62. godini, nakon duge i teške bolesti, preminula naša voljena i nezaboravna supruga, majka pastorka, sestra, nevjesta i baka

SONJA DULIBIĆ
žena Ante (Puće)
rod. Belamarić

Sahrana drage nam pokojnice obavljena je 3. srpnja 1989. u 18 sati na gradskom groblju Kvanj.

Ožalošćeni: suprug Ante, sin Zeljko, kćerka Dijana, pomajka Marija, sestre Milka, Nedjeljka (odsutna), Danica i Biserka s obiteljima, djever Milko s obitelji, zaove Tona, Marija i Janja s obiteljima, zet Goran, unuka Kata te ostala tugujuća rodbina. Počivala u miru Božjem!

(080)

U SJECANJE

na našu dragu

ANKICU BOTARO
rod. Belamarić
4. VII. 1987.
4. VII. 1989.

Navršile su se dvije tužne godine otkako si nas napustila, ali u našim mislima si zauvijek. Tvoja tužna majka Milena i teta Anka s obitelji.

stambena i štedno-kreditna zadruga
ELMOSSTAN

STAMBENA ZADRUGA SVETUZAREVO
Zadružna jedinica Šibenik
Bihačka bb

POZIVA

- sve koji namjeravaju graditi obiteljsku kuću ili vikendicu
- sve koji žele urediti poslovni prostor
- sve koji dograđuju ili adaptiraju postojeće stambene objekte

UČLANITE SE U STAMBENU ZADRUGU »ELMOSSTAN«

Jer za članarinu od 5.000 dinara i proviziju od 3 posto samo pri kupnji građevinskog materijala uštedjet ćete i do 30 POSTO!

Za podrobnije informacije javite se u našu poslovnicu u Bihačkoj bb, ili na telefon 23-366.

U SJECANJE

Dana 10. srpnja 1989. navršava se 11 godina tuže i boli otkako je prestalo kucati plemenito srce naše dobre, drage i voljene supruge i majke

ANKE BATINICA
rod. Radl
1978. — 1989.

Teško se možemo pomiriti s okrutnom istinom da te više nema među nama. Otišla si dostojanstveno i tiho, osobinama koje su krasile tvoj život i plemeniti lik i zato je još teže saznanje da te nema u našoj sredini koju si cijelim svojim žarom voljela. Voljena naša, velika ti hvala za sve ono što si za naš učinila, za ljubav i dobrotu koju si nam pružila. U našim srcima ostala je nenadoknadiva praznina ali i ponos što smo te imali. Hvala svima koji te se sjećaju i kite tvoj grob cvijećem.

U vječnoj tuzi za tobom tvoji najmiliji

(079)

IN MEMORIAM

FRANE CRNOGAČA
19. VII. 1978.
19. VII. 1989.

ANKA CRNOGAČA
20. VI. 1983.
20. VI. 1989.

S ljubavlju i tugom njihovi najmiliji.

Bez mladih i stručnih - nokaut!

Aktualni problemi društveno-ekonomskog razvoja Jugoslavije i najnovija društvena opredjeljenja u reformskom zaokretu preko privredne, društvene i političke reforme u zaustavljanju galopirajuće inflacije, te zapošljavanje mladih i školovanih kadrova, ukazuje na što veću potrebu ubrzanog razvoja nekih privrednih djelatnosti. Pri tome poljoprivreda ima značajne prednosti i treba da zauzme posebno mjesto.

Uslijed niske poljoprivredne proizvodnje, došlo je do nagle proletarizacije sela, mladi ga kadrovi napuštaju, te je starosna struktura poljoprivrednog proizvođača izuzetno nepovoljna i pored dostignuća visokorazvijene tehnike, cesta, vodovoda, elektrifikacije, trgovine, bijele tehnike, radija i televizije, kao i niza drugih tehničkih mogućnosti koje pružaju uvjete kao i život u gradu, ali i s određenim prednostima: svježe voće i povrće, nezagađena okolina, mogućnost većeg širenja stambenog prostora, itd.

Dok, s jedne strane, bijemo bitku, bar deklarativno, da mladi ljudi ostanu na selu, budući da su oni i glavni nosioci poljoprivredne proizvodnje bez kojih se ne može ni zamisliti njeno unapređenje, s druge strane njihov život na selu onemogućujemo različitim zakonskim normama u koje je općinska birokracija umiješala svoje prste i našla se kao nepremostiva barijera. Prilikom gradnje kuće, bez obzira na to u kojem dijelu općine, mora proći po nekoliko godina da bi se pribavili urbanistički uvjeti, građevinska dozvola, elektro suglasnost i tome slično, a što predstavlja prilično visoke dažbine. Uvažavanjem tržišnih i ekonomskih zakonitosti, te udruživanjem individualnog sektora u sistem udruženog rada u postojeće (ili novoformirane) poljoprivredne zadruge, te preko osnovnih organizacija kooperata nastaju novi društveno-ekonomski odnosi koji moraju pridonijeti uspješnom provođenju privredne, društvene i političke reforme. S kojim snagama i s kojim resursi-

ma AGROKOMPLEKS općine Šibenik ulazi i kako se priprema za nailazeće reforme?

Da bismo davali analizu o tome u kakvim se objektivnim okolnostima nalazi i razvija poljoprivredna proizvodnja u šibenskoj općini, a u sklopu kompletnog udruženog rada moramo se vratiti malo unazad i istaknuti neke nedostatke koji se reflektiraju i na sadašnju situaciju.

Udio poljoprivrednog u ukupnom stanovništvu opao je sa 50 posto na 6 posto. Analizirajući taj podatak u zbiru od 50 posto stanovništva nalaze se: vodičko i primošteno, zagorsko i skradinsko područje koje i danas ima status nerazvijenog i zaostalog područja.

Ulaganje sredstava vršilo se tako gdje se dinar najbrže vraćao, što je sa ekonomskog aspekta potpuno pravilno. To je dovelo do brzog razvoja gradske jezgre, priobalnog područja i nekih dijelova otočnog područja, dok je ostalo područje naglo zaostajalo, a naročito skradinsko. Ovo područje ne samo što se nije razvijalo već je doživljavalo stagnaciju u smislu društvenog dohotka po stanovniku.

Karakteristika poljoprivredne

proizvodnje ovog područja i općine Šibenik je (velika) rasparceliranost (600.000 parcela) čemu su pridonijela i vlasnička prava na zemlju, koja bi u najskorije vrijeme trebalo mijenjati te do kraja provesti poznatu parolu »zemlju seljacima«, to jest zemlju dati onima koji hoće da je obrađuju! Sve ove parcele odnose se na 15.000 domaćinstava koja posjeduju obradive površine i na svako domaćinstvo otpadne

čemu ide u prilog povećani otkup vina što nije rezultat razvoja vinogradarstva već produkt prevelike upotrebe šećera u proizvodnji vina. To je donosilo obilan dohodak pojedincima, ali na uštrb društvenih interesa.

Kompletna poljoprivredna aktivnost odvija se preko poljoprivrednih zadruga (Bratiškovci, Tribunj, Primošten Južni i Burni, Pirovac i Žirje), dok su se poljoprivredne za-

Kakav je snimak šibenskog agrara

Izvršene analize pokazuju da se 6000 hektara najplodnije zemlje danas ne obrađuje, a isto toliko djelomično obrađuje. Dodamo li tome usitnjenost posjeda i nemogućnost primjene suvremene mehanizacije jasno je da postojeće stanje poljoprivredne proizvodnje na šibenskom području ne zadovoljava čemu mnogo pridonosi i vlasničko pravo na zemlju

oko 40 parcela čija prosječna veličina iznosi 207, 3 četvornih metara ili 0,20 hektara, s prisutnom tendencijom porasta broja parcela. Analizirajući broj poljoprivrednih kultura po jedinici površine koji nije zanemariv što se tiče statističkih podataka (čokota vinove loze ima 29.000.000, maslina 620.000, višanja 200.000, smokava 220.000, badema 200.000, južnog voća 1000 i ostalo voće 2500 komada) dobivamo impozantne brojke. Ali oni daju (ili gotovo nikakve) prinose u usporedbi sa susjednim mediteranskim zemljama: maslina po stablu 3 kg (mediteranske zemlje 14 kg), badem po stablu 4 kg (mediteranske zemlje 12 kg) itd. Po najnovijoj statistici broj čokota u Dalmaciji se povećava, pa tako i u šibenskoj općini,

druge Skradin i Cista Mala integrirale u RO »TRGOVINA«. Od ukupnih 60.221 hektara poljoprivrednih površina na društveni sektor otpada 577 hektara (ili 0,91) dok se ostale poljoprivredne površine zajedno sa stočnim fondom nalaze u rukama individualnog sektora.

Izvršene analize pokazuju da se 6000 hektara najplodnije zemlje danas ne obrađuje, a isto toliko djelomično obrađuje. Dodamo li tome usitnjenost posjeda i nemogućnost primjene suvremene mehanizacije jasno je da postojeće stanje poljoprivredne proizvodnje na šibenskom području ne zadovoljava čemu mnogo pridonosi i vlasničko pravo na zemlju.

MILAN VUJKO
(Nastavak u idućem broju)

Višestoljetni graditeljski razvoj Šibenika

ŠIBENIK JE POSTOJAO I PRIJE

1066. GODINE

Gradnja kuća od drva tijesno je povezana s postojanjem šuma u šibenskoj okolici. U jednoj ispravi iz 1465. godine stoji da su se tada krčile šume u Gornjem i Donjem polju. Da je tu bilo šuma svjedoče i toponimi, kao što su Dubrava i Dabar

Piše: Josip JAKOVLJEVIĆ

Šibenik i drugi primorski gradovi bili su u ranom srednjem vijeku drvena naselja. Prema kazivanju Splitsanina Tome Arcidakona, za vrijeme rata između Trogira i Splita 1243. godine, Trogirani su zapalili splitsko predgrađe i tom prilikom je izgorjelo pet stotina drvenih kuća. Slično je pretrpio i Nin 1443. godine, kada je u požaru izgorjelo isto toliko kuća. I u Trogiru su kuće bile drvene, u Dubrovniku također.

Gradnja kuća od drva tijesno je povezana s postojanjem šuma u šibenskoj okolici. U jednoj ispravi iz 1465. godine stoji da su se tada krčile šume u Gornjem i Donjem polju. Da je tu bilo šuma svjedoče i toponimi, kao što su Dubrava i Dabar.

Šibenik se spominje 1066. godine, ali je naselje zasigurno starije. Na današnjoj tvrđavi Šubičevac bila je crkva sv. Vida, po kojoj je brežuljak nazvan Vidakuša. Crkva je

postojala još u 19. stoljeću. Budući da su crkvice posvećene tome svecu izgrađene na mjestima gdje su bila svetišta staroslavenskoga boga Svetoviđa, može se zaključiti da je i Šibenik nastao još u vrijeme kada Hrvati nisu bili pokršteni, najvjerojatnije u 8. stoljeću. Humanist Juraj Šizgorić u 15. stoljeću i mletački sindik za Dalmaciju Antonio Diedo u 16. stoljeću kazuju da su Šibenik utemeljili gusari. Takva tvrdnja nastala je vjerojatno zato, što su se neko vrijeme i Šibenčani javljali kao opasni gusari na moru.

Kakav je izgled imalo šibensko naselje u prvo doba, zasigurno se ne zna. Ukoliko su se Šibenčani sklanjali na brežuljku zvanom po crkvi sv. Mihovila, 70 metara iznad mora, onda je sigurno da je bio utvrđen, u početku od greda, kolaca, kamenja i zemlje. U mletačkim ljetopisima iz 1440. godine zabilježeno je, da je te godine, za kneza Jacoma Donada, šibenska

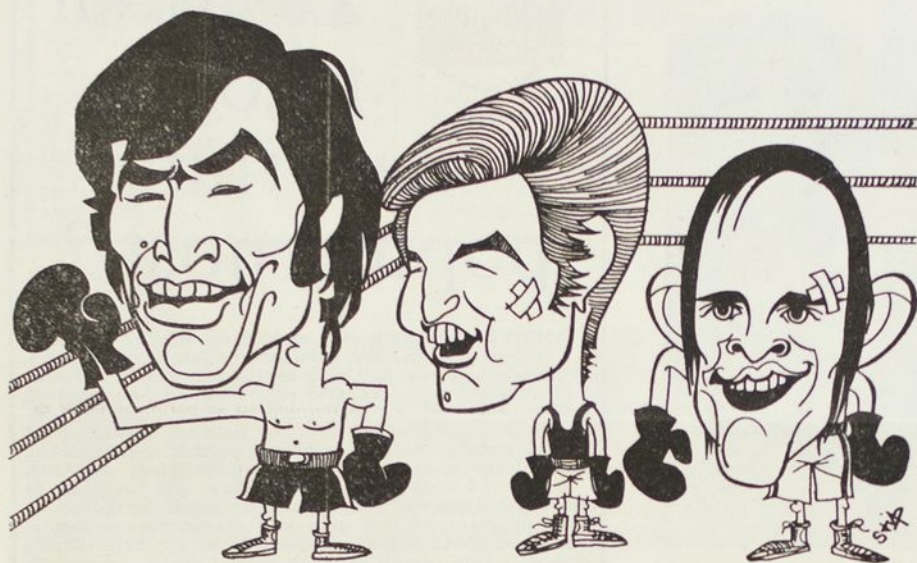
tvrđava sv. Mihovila (točno je kaste, a potpuno netočno tvrđava sv. Ane) već bila uokvirena kamenim zidovima, iz čega slijedi da je ona prije bila građena od drva.

Prvi put se Šibenik spominje u ispravi kralja Petra Krešimira IV. 1066. godine, i to da je izdana »u Šibeniku«, bez drugih podataka, a isto tako Splitsanin Petar Crne kaže da je s razlogom otišao (oko 1080.) u Šibenik kralju Zvonimiru. Kralj Stjepan drugi u svojoj ispravi od 1089. godine označio je da je izdana »kod tvrđave Šibenika«. Da tu nije bila samo tvrđava, nego da je u nju postojalo i veće naselje možemo zaključiti iz drugog podatka. Naime, Petar Crne kaže da je kupio slugu Rakana od Vsemira »od Šibenčana«. Vsemir je tako postao prvi šibenski građanin kojemu je povijest sačuvala ime.

Šibenik se nije ni u 12. stoljeću razlikovao od ostalih dalmatinskih gradova. Iz podataka je poznato

da je jezgra Šibenika bila doista tvrđava sv. Mihovila, da je bila dobro utvrđena i da se pod njom razvijalo gradsko naselje, čije je središte bio trg kod tadašnje župne crkve, a poslije katedralne crkve sv. Jakova. Iako je tadašnja romanička katedrala bila manja od sadašnje, trg je bio manji nego što je danas. U neposrednoj blizini trga bile su najvažnije javne zgrade: kneževa i biskupska palača, dominikanski samostan, gradska vijećnica s općinskim kancelarijama i na trgu gradski bunar. U početku s istočne strane grad je bio opasan zidovima koji su prolazili uz crkvu sv. Krševana, a završavali na obali kod crkve sv. Nikole. Od glavnog trga vodila je ulica prema današnjoj Poljani i druga gradska arterija prema tvrđavi. Takvo usmjeravanje dviju glavnih gradskih ulica uvjetovano je stvarnim potrebama tadašnjeg naselja.

(Nastavlja se)

Zabavna glazba

VICE OPET MEĐU NAMA

Vjerojatno nakon ovako dobro interpretiranih djela italo-evergrina, već uskoro javit će se potreba za domaćim interpretacijama kojima je Vice Vukov osvajao srca auditorija i brojne nagrade na svim domaćim festivalima u razdoblju svog najvećeg uspona

U nizu povratka ranijim zvučnim slikama, ovih dana je objelodanjen album našeg sugrađanina Vice Vukova pod nazivom »Bella Italia«. U svakom slučaju »glas« koji je može se kazati uveliko zadužio domaću zabavnu glazbu, i nakon već podužeg apstiniranja s domaćeg izdavačkog podneblja, dokazuje svoj besprijekorni značaj koji se očituje u samoj autorovoj izvedbi poznatih italo-standarda poput »O' SOLE MIO«, »ROMA« te »L' ITALIANO«. »Pjesme za sva vremena« daju još jedan podsjetnik na dobre stare evergrine kojih se svi sjećaju, a oni mlađi ih rado slušaju.

U svakom slučaju autor svojim glasom prenosi ljepotu i osjećaje ove vrste italo-zvu-

ka, što ponekim domaćim izvođačima do sada nije uspijevalo. Ležernošću, te finoćom izvedbe odaje profesionalni pristup pri izvedbi djela, što je izvanredno uspjelo naročito kod tema »GONDOLI, GONDOLA«, »PARLAMI D' AMORE, MARIU«, te »NEL BLU, DIPINTO DI BLU«.

Vjerojatno nakon ovako dobro interpretiranih djela italo-evergrina, već uskoro javit će se potreba za domaćim interpretacijama kojima je Vice Vukov osvajao srca auditorija i brojne nagrade na svim domaćim festivalima u razdoblju svog najvećeg uspona.

B. TURICA

Razgovor sa Ivom Mikulićinom, voditeljem klape »Bonaca«

„Bonaca“ bez mira

Puno toga za malo vremena načinila je šibenska klapa »Bonaca«. Za dva mjeseca apsolvirana je turneja po Australiji, snimljena je nova, treća samostalna LP-ploča, a zabilježen je i debi na Splitskom festivalu zabavnih melodija. Povoda je, dakle, dovoljno za razgovor s Ivom Mikulićinom, voditeljem »Bonace«.

— Iz Australije smo se vratili puni ugodnih dojmova. Imali smo 6 nastupa za četiri tjedna, naišli na izuzetan prijem naših ljudi, koji su prosto razgrabili naše kasete tako da smo na kraju turneje u Melbourneu morali se ispričati svojim domaćinima zbog »manjka« kaset. Posebno smo oduševljeni prijemom u Sidneyu, gdje su nam domaćini bili članovi »Blato kluba«, koji čine doseljenci iz tog mjesta na Korčuli, te u Perthu, gdje je bilo puno naših iz Zatonu, Vodica, Tribunjia i Prvića. I ovim

putem bih se htio zahvaliti JAT-u i šibenskom udruženom radu na pomoći oko organizacije turneje — počeo je Mikulićin naš razgovor.

● Iz Australije ste praktički utrčali u Splitski festival...

— Imali smo tu čast da otvorimo ovogodišnji Festival s pjesmom »Vraćam se u stari kraj«. Nastupili smo i u večeri »Splitski biseri« kao pratnja Đuki Čačiću i Krunoslavu Slabinču. Mnogi nas, među njima i Fran Potočnjak, urednik Radio-Zagreba uvjeravaju kako smo u večeri »Ustanak i more« zakinuti za treću nagradu, no mi se time ne opterećujemo. Zadovoljni smo time što smo samostalno zapjevali na »Splitu«. Prije nas, tu je čast od klapa imala samo klapa »Šibenik«.

● Za vrijeme Festivala ste promovirali i novu ploču...

— Ona je specifična po tome, što osim nas na njoj pjevaju naši glazbeni prijatelji Gabi Novak, Arsen Dedić, Jasna Zlokić, Ivo Pattiera, Alen Slavica i pobjednik »Splita« Zdravko Skender. Zato se ploča i zove »Bonaca i prijatelji«. U »Jugotonu« su vrlo zadovoljni obavljenim poslom, a ja kažem da će vrijeme pokazati koliko snimljeni materijal vrijedi. No, mogu po svom ukusu izdvojiti pjesme »More sinje«, »U kužini«, »Bonaca« i »Pismo stara«.

● Poslije tolikih projekata »Bonaca« će se, konačno, umiriti!?

— Htjeli bismo, ali ne ide. Kako da odbijemo pozive da zapjevamo u Primoštenu, Vodicama, »Solarisu«, tamo gdje nas zovu već godinama!? Konačno, ako nademo vremena morat ćemo i u Sloveniju, točnije u Laško na veliku proslavu tamošnje pivovare.

M. J.

Odjeci sa »Splita« 89.

„Dešpet me tjerao naprijed...“

Zivot s glazbom od malena... Truba u limenoj glazbi, orgulje i bas-gitara u mnogim sastavima, odricanje, ulaganje u sama sebe — i kroz čitavo to vrijeme san o uspjehu kojega upravo proživljava. Zdravko Skender na prošlogodišnji splitski Festival otišao je gotovo kao anonimac, a vratio se s trećom nagradom publike na večeri »Ustanak i more« i s drugom na zabavnoj.

Ove godine još bolji: Prva nagrada publike na zabavnoj večeri i nadmoćna pobjeda po glasovima radio-stanica. Razgovaramo u njegovu kafiću »Pianos«, u vakuumu između australske turneje »Mini Split '89« i šibenskog koncerta prethodne večeri, kada je kao gost nastupila i zadarska »Riva«:

● Taj je koncert bio promišljen potez. Tko je kome bio potrebniji: »Riva« Zdravku, ili obrnuto?

— Slažem se da je to bio promišljen potez. Utoliko što nakon ovakvih uspjeha, a »Split« to jest za mene, treba »podgrijavati« atmosferu, stalno biti »u ušima«. A što se »Rive« tiče, reći ću toliko da sam ja bio na njihovom dočeku u Zadru kada su se pobjednički vratili s Eurovizije, i da njihov odziv shvaćam kao kolegijalnu suradnju... Ako ovo pitanje cilja možda još na nešto drugo, onda treba spomenuti i to da sam većinu karata prodao kada se još nije znalo tko će gostovati, Meri ili »Riva«...

● Kakva je inače suradnja među kolegama u tvojoj branši?

— Odlična što se mene tiče. Cijenim kolege, ono što su napravili, priznajem uspjeh... Ali naravno, medalja ima i drugu stranu. Pomiren sam s tim da ima ljubomoru i da je moj uspjeh ujedno nekome i smetnja. Tako je svugdje i u svakom poslu...

● A u Šibeniku, kakav si dojam stekao? Više nisi onaj Zdravko Skender koji samo čeka životnu sansu?

— Reći ću samo to, vjeruj mi, da je u Šibeniku strahovito teško živjeti i raditi i postići ovakav uspjeh. Svi ostali Šibenčani koji se bave ovim poslom uspjeli su tek kada su se maknuli odavde. Ali nema veze. Slade je.

● Nakon ovakvog proboja, da li je pronađena definitivna formula stila?

— Radim s provjerenim tandemom Ivo Lesić i Bratislav Zlatanović. Otkako se bavim glazbom, ovakav stil najviše mi je odgovarao, iako je to »ljiga« za mnoge. Te pjesme, na »horuk« sviram i pjevam već dugo i nikakvog problema nije bilo. Publika ih voli, i to mi je jedini kriterij. Eto, za »Suze ljubavi« dobio

sam nagradu za stotinu tisuća prodanih primjeraka. U nekim mjestima mogu napuniti dvoranu s više ljudi do li Mišo Kovač, uza sve uvažavanje njega kao vrhunskog pjevača naše estrade. Možda si iznenađen, ali najbolje se »prodajem« u Istri. Mogu reći da me zaista vole.

● Između ova dva »Splita« bio si na gotovo svim značajnijim festivalima lake glazbe. Reci nešto o planovima, za ljeto i poslije.

— Nakon Australije, gdje me, kako čujem, vrlo rado slušaju, slijedi jedna jadranska turneja. Zatim priprema za snimanje četvrtog albuma, o čemu tek postoje konture.

Z. Skender

Uz Lesića i Zlatanovića, ekipi će se možda pridružiti i Đorđe Novković, Zrinko Tutić i Zdenko Runjić. I napiši, molim te, da sam sve postigao uz velike napore i odricanja i kvalitetu, što je najvažnije. Mnogo, mnogo, dešpeta me stalno tjerovalo naprijed.

● Dobro, i kako se sada osjeća Zdravko Skender?

— Umorno od Splita, jer bilo je vrlo naporno. A i pomalo razočarano što Radio-Šibenik nije odmah reagirao nakon ovogodišnje pobjede. Ali, doći će i to možda na svoje. Ne mislim da me netko stalno treba protežirati, no to je ipak trebao biti profesionalni gest...

B. PERISA
(Snimio: V. Polić)

SAZNAJE NA KRAJU PRIŽELJKIVANOG PUTA

Gorka je, ponekad, ova komitetska kava!

NOVOSTI U 'ŠIBENSKOM LISTU'

- Od 15. srpnja u svakom broju posebna stranica: otok Murter, Vodice, Primošten — Rogoznica, Zagora — otoci.
- »Šibenski list« informira o zbivanjima u cijeloj općini
- »Šibenski list« piše ono što drugi prešućuju
- Besplatni mali oglasi u »Šibenskom listu«.

Zašto su trgovci na vrhu popularnosti?

Minu i ovaj upis u prve razrede srednjeg obrazovanja. Istina još su dva tzv. naknadna ili pak dopunska roka, prvenstveno za one koji nisu uspjeli u prvom (i najvažnijem) upisnom krugu, ali prvi val, poznato je, ima najveću udarnu snagu i praktično rješava najviše. Otud i pretpostavka da su »na svoje« došli oni najbolji, odličaši, i oni (odista sretnici) koji su naknadno prodrli u suštinu klasičkih testova, znanjem ili (sa)znanjem, svejedno.

Trgovci i ugostitelji s pravom likuju (576 kandidata za 188 mjesta ukupno), još jednom se pokazalo tko je na vrhu popularnosti kod onih koji (nezadrživo) nadiru iz osnovnoškolskih klupa, spremnih da se što brže uključe u praksu koja (praktički) život znači i posve rasterećenih (mogućih) intelektualnih pretenzija koje su ionako (vrijednosno) isprazne.

I dok su činovnici, sudeći po iskazanom zanimanju za ekonomska zvanja, zadržali nekakav nivo (257 kandidata za 70 mjesta), dotle su tehnička zanimanja, posebice strojarstvo, pala na ljestvici zanimljivosti i ostala praktično otvorena svim »nevjernim Tomama« koji ne budu uspjeli na željenim programima — ni znanjem, ni (sa)znanjem, a niti moguće nečim trećim.

Pojačano (enormno, čak) zanimanje za trgovačko-ugostiteljska zvanja ukazuje i na to da je reforma usmjerenog obrazovanja, ma koliko osporavana i nipodstivana bila, pustila svoje dublje korijene i da je, istina poslije 10—12 godina, izbacila u prvi plan (čisto) radnička zanimanja, potisnuvši pri tom zanimanje za obrazovanje u tzv. elitnim školama na drugorazredni nivo.

Upisna groznica polako jenjava, stepeništa pred drevnom ex gimnazijom se prazne, onim istrajnim (i najistrajnijim) profesori tumače da su trebali doći jučer ili jednostavno kažu: dodite sutra, vidit ćemo, pa je nadati se da nije sve gotovo kad netko misli da je gotovo nego je gotovo kad netko reče da je zaista gotovo. A kako to još nitko izriječom nije potvrdio, očekivati je da će (već brojem kandidata formirana) trgovačko-ugostiteljska odjeljenja dobiti teke na »širini« i da za »padobrance« nikada nije kasno!

Ništa zla u svemu tome, trgovci i ugostitelji su i tako fleksibilan svijet.

ČOVJEČE, (NE)LJUTI SE

Mini plaće u zdravom kolektivu

● Halo »Revija«, je li »Revija« Šibenik?
— Izvolite, molim, koga trebate?
● Još ste uvijek »Revija«?
— Jesmo, I zašto ne bismo bili.
● Bez obzira na to što je prisilna uprava preuzela cjelokupno poslovanje pod svoje?
— Pa što to ima veze?
● Nema veze!
— Dabome da nema.
● Onda zašto ste i što ćete tamo?
— Zna se, sve se zna. Ništa nije slučajno i bez razloga.
● »Revija« je nekad dobro radila i proizvodila, po mnogima je bila uzor kolektiv, spominjali su je i za najveća gradska priznanja, a sada...?
— E, i moja je... nekad bila cura, znate kako se ono veli. Kad se stvore uvjeti za društvenu intervenciju, onda se provode i određene društvene mjere s preventivnim ciljem zaštite društvene imovine.

● Od koga, molim?
— To se tako kaže i to je jasno.
● Kome, molim?
— Pustite sad to. Imamo mi i prećih stvari od filozofiranja.
● Sudeći po ex rezultatima i imageu koji je stvoren, furgonima s nizozemskom registracijom koji su svako malo bili parkirani pred pogonom u Šibeniku, »Revija« je bila čista Evropa, sad ste samo druga liga, ako niste već — ispalili? Imate li namjeru ponovo u Evropu?
— Dabome. Naši proizvodni programi su zanimljivi mnogima.
● Gradili ste u Skradinu, Bilicama, gradili u Livnu, Duvnu, u Ka... Ka... Kazagincu, je l' se tako zove?
— Da.
● Svuda ste gradili, a sad vas (se) ogradili?
— Tako to biva. Kolo sreće uokoli... znate onu?
● Znam.
— E, pa.
● Sreću (ponovnu) ćete potražiti

u (ras)prodaji novopodignutih proizvodnih objekata, onog u Skradinu i onog u Ka...Ka...Kazagincu?
— Moramo poduzeti sve mjere da saniramo stanje u kolektivu i da podignemo ekonomsku osnovu.
● Prodajom i rasprodajom?
— U pitanju je samo jedan od načina, jedna od mjera.
● Da kolektiv »drži vodu«, dok majstori odu tj. dok vam istekne jednogodišnji mandat?
— Riječ je o dugoročnim mjerama i jasnoj programskoj orijentaciji.
● S akcentom vraćanja unazad, budući da je opće mišljenje da se samo širenjem i poslovnom ekspanzijom može naprijed, u bolje sutra?
— Naš je cilj da stvorimo zdravu jezgru u kolektivu i stabiliziramo proizvodni program na našem i evropskom tržištu.
● Uz zadržavanje mini plaća i nasljeđenih odnosa u načinu sti-

muliranja radnika iz pred-vašeg perioda?
— To nitko nije kazao.
● Sad kad ste poduzeli radikalne mjere raspodaje, golog ustupanja pogona u Kazagincu SR Bosni i Hercegovini bez ikakve nadoknade, Jadranska banka će odriješiti (sanacionu) kesu?
— Vidjet ćemo. Neophodno je razumijevanje šire društvene zajednice kad je u pitanju naš problem.
● Tako se govorilo i u vrijeme kad je »Revija« gradila pogone koje vi sad (zdušno) rasprodajete?
— Ne sumnjam, iako nije u pitanju isti problem.
● Ali isti apel na društvenu svijest i — kesu?
— Moguće. Uz napomenu da su u radu uvijek moguće pogreške i da se čovjek na greškama uči.
... O, da.
Ako je suditi po tome, onda smo bez konkurencije »najčuvniji« narod u Evropi!

ŠIBENSKI LIST

Osnivač Općinska konferencija SSRN Šibenik; Izdaje INFORMATIVNI CENTAR; Predsjednik PO Milan RADOŠ; Predsjednik Savjeta Informativnog centra Drago PUTNIKOVIC; Glavni i odgovorni urednik Đuro BEČIR; Tehnički urednik Stjepan BARANOVIĆ; Uređuje redakcijski kolegij; List izlazi subotom; Adrese: INFORMATIVNI CENTAR ŠIBENIK, Ulica B. Petranovića 3; Telefoni (centrala) 25-822; Direktor 29-490; Pukopisni se ne vraćaju PRETPLATA na list za SFRJ za tri mjeseca 39.000 za pola godine 78.000 i za godinu 156.000 dinara; za inozemstvo dvostruko; žiro račun 34600-603-978 kod SDK Šibenik; Tisak SRO »Štampa« Šibenik; Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH, broj 2829/1-1978. »Šibenski list« oslobođen je osnovnog poreza na promet